

PLANINSKI UTRINKI

Številka 38

Februar 2024

Planinsko društvo Brežice

UVODNIK

POROČILA O DELU V LETU 2023

- 02 Beseda predsednice
- 03 Poročila vodij odsekov
- 09 Poročila vodij skupin
- 10 Akcija 73 vzponov
- 11 Finančno poročilo

12 PRIZNANJA V LETU 2023

BRATI GORE 2023

- 13 Planinci in knjižničarji gostili Ireno Cerar
- 14 Zakaj že spet Brati gore?

INTERVJUJA

- 16 Tine Vimpolšek
- 19 Natalija Vahčič

NARAVOVARSTVENI UTRINKI

- 21 Spoznajmo sosede
- 22 Magični Gorjanci
- 24 Dobrava
- 25 Velikonočnica
- 26 Higiena v gorah, izposojen človek

PODVIGI NAŠIH PLANINCEV

- 28 Neznane konstalacije
- 33 Kilometri do Santiaga de Compostela
- 36 Stotič na Triglavu

SPOMINI

- 37 Obletnice

UTRINKI S PLANINSKIH POTI

- 39 Energija zmagoslavja na Višarjah
- 42 Kraljica med rekami
- 43 Dve etapi Julijane
- 45 Visoki Kanin in Rombon
- 47 Otroški planinski tabor na Kalu
- 48 Torkarji v Nebesih

ZANIMIVOSTI

- 49 Vladimir Habjan o PU šte. 37
- 50 Šentviška kronika

DOBRO JE VEDETI

- 50 Članarina v letu 2024
- 52 Seznam vodnikov

PROGRAM DELA ZA LETO 2024

- 54 Programi odsekov in skupin
- 59 Akcija 74 vzponov, razpis
- 60 Finančni načrt za leto 2024

ZAHVALE SPONZORJI, DONATORJI

KOLOFON

Uvodnik

Če kdo, smo planinci poznavalci narave in odtenkov njene čarobnosti v vseh letnih časih. No, ne čisto vsi, tudi v naših vrstah so/smo taki, ki se moramo še marsičesa naučiti, še marsikaj izkusiti in doživeti. Predvsem mlajše generacije potrebujejo védenja in spodbude za najosnovnejše spoštovanje narave in njenih zakonitosti, ki ne dopuščajo nemarnega ravnanja z njo. Priložnosti za ozaveščanje danes pač ne manjka, ne nazadnje k temu hočejo prispevati mnoga planinska društvena glasila, tudi naše. Želim vas usmeriti na branje prispevkov v tokratni naravovarstveni rubriki, še posebej na članek Spoznajmo sosede, ki ga je prispeval naš spoštovani zunanji sodelavec. Morda bo tam opisana in v nekaterih okoljih že udejanjena zamisel navdušila tudi katerega izmed vas.

Izkušnje planincev z dolgoletnim društvenim stažem so marsikomu dragocen napotek. Vabim vas k branju obeh tokratnih pogovorov. Vznemirila vas bodo doživetja naših planincev v Južni Afriki in na poteh portugalskega Camina. Podoživeli boste Giro 2023 z zmagovitim zaključkom slovenskega kolezarja na Višarjah. V Obletnicah avtor v svojstvenem slogu razmišlja, »kako kljub vsej potrošniški ihti čaščenja novega in nenehnega menjavanja stvari vedno znova kažemo večje spoštovanje staremu, zdavnaj preživetemu«. In se spominjamo. Ljudi. A še bolj dogodkov z njimi, kajti »podobe zbledijo, doživetja pa nikoli«. Preberite, da se spomnite.

Seveda je v Utrinkih še vse drugo, zaradi česar jih izdajamo: poročila za nazaj, program za naprej, utisi s planinskih tur, kak pameten nasvet. Vsekakor pa naj vam oko zastane tudi na fotografijah naših stalnih sodelavcev.

Milena Jesenko, urednica

Poročila 2023

POROČILO PREDSEDNICE

Tri leta smo živeli v primežu virusa Sars-Cov-2 in leto 2023 je prvo, ki ga niso krojili takšni in drugačni ukrepi za preprečevanje okužb s tem povzročiteljem bolezni. Naše načrte z vseh področij smo zato udeležili v bistveno večjem obsegu. Ponovno smo bili odvisni bolj od vremena kot drugih objektivnih okoliščin. Pa pogledjmo, kaj smo počeli v letu 2023.

Občni zbor in program dela

Opravili smo ga 10. februarja v prostorih OŠ Brežice, ki je naša zvesta gostiteljica že mnogo let. Zbor je potekal v prijetnem vzdušju in odličnem vodenju delovnega predsedstva, ki ga že nekaj let vodi delovna predsednica Monika Volk. Člani ji vedno znova, brez pomislekov, poverimo to nalogo. Za prijetno druženje ob dobri hrani so poskrbele šolske kuharice in članice Torkarjev, ki so ponovno spekle odlična peciva.

Nekakšen mini zbor mladih članov pa je potekal januarja na čajanki za mlade planince v OŠ Artiče. Že ustaljena praksa je, da mladinski odsek opravi ta del posebej in se posveti tako pregledu opravljenih izletov v preteklem letu kakor načrtom za nove. Običajno pa ob tej priložnosti opravijo še delček planinske šole, kjer se najprej preizkusijo v orientaciji, nato pa ponovijo pravila glede planinske opreme in kako se pripraviti na planinski izlet.

V letu 2023 smo po treh letih lahko izpeljali vse naše tradicionalne pohode – leto prej je namreč pohod k spomeniku slovenskega tolarja še odpadel. Programi ostalih odsekov društva so bili uresničeni. Ravno tako tudi akcija 73 vzponov.

Pred zborom članov smo izdali 37. številko *Planinskih utrinkov*, decembra pa smo skupaj s Knjižnico Brežice v okviru Alpske konvencije ponovno izpeljali prireditve *Brati gore*. Posvečena je bila s planinstvom in

naravo povezanimi pravljicami, pripovedkami in legendami.

Tradicionalne prireditve društva

Z zelo lepo udeležbo, več kot 100 pohodnikov, smo januarja po dveh letih premora izvedli 17. pohod *Po poti slovenskega tolarja*. Za odlično vzdušje so ponovno poskrbeli krajanji Osredka ter gostitelj pohodnikov Ivko Godler. Seveda brez članic upravnega odbora Jožice, Verice in Danice, ki so pripravile vse potrebno za okrepčilo po vrnitvi od spomenika, ne bi šlo.

38. pohod po *Brežiški planinski poti* je tradicionalno potekal konec marca, dva dneva pred pohodom pa je Odsek za varstvo gorske narave izpeljal čistilno akcijo po planinskih poteh. 46. pohod *Po poteh Brežiške čete* oktobra je tokrat potekal po obronkih vinskih gorc v Sromljah, torej v območju bizeljsko-sremiškega vinorodnega okoliša, 39. *Martinov pohod* novembra pa po obronkih gorjanskih cvičkovih gorc, ki smo ga zaključili z Martinovo gostijo na turistični kmetiji Zdenke Mirtek in Ivana Urbanča. Udeleženci so bili navdušeni nad krstom vina, ki ga je uprizoril gostitelj Ivan Urbanč, v preteklosti tudi kralj cvička.

Leto smo, kot veleva tradicija, zaključili s tradicionalnim 29. nočnim pohodom na *Cirnik*. Roman Ozimc in Mija Novak z Navihanci so poskrbeli za vmesno in končno okrepčilo na Žejnem in pri planinskem bivaku na vrhu *Cirnika*.

Tudi *planinski večeri* so v letu 2023 znova zaživel. Ne še čisto s tempom izpred epidemije, pa vendarle. Obisk izpeljanih je bil odličen. Med tradicionalne lahko štejemo tudi prireditev *Brati gore*, ki jo organiziramo skupaj s Knjižnico Brežice in je bila letos sedma zapored, ter akcijo 73 vzponov, ki smo jo opravili letos četrtič.

V letu 2023 smo nadaljevali z razpisi *vzponov ob polni luni na Šentvid*, katere idejni vodja je članica društva Urška Škaler, pri izpeljavi pohoda pa se ji je letos pridružil Filip Strajner. Tudi Karmen Brudar in

Marko Gramc sta nadaljevala s pohodoma ob polni luni na Cirknik in Špiček. Vsak mesec se tako lahko pridružite našim trem organizatorjem in se ob polni luni povzpnete na enega od vrhov v občini Brežice ali kar na vse tri, saj si vzponi sledijo in nikoli niso organizirani na isti dan.

Članstvo

Število članov se je v letu 2023 ponovno ustalilo. Po vrstah članstva so podatki naslednji:

Vrsta članarine	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	28	32	31	27	11	13	17
B	296	316	318	315	257	277	292
S+Š	24	20	20	23	22	28	19
P+O	92	103	100	99	44	86	103
Invalidi	0	0	0	0	2	2	3
Skupaj	440	471	469	464	336	406	434

Druge aktivnosti

- Prijavili smo se na več razpisov za pridobitev sredstev (Občina Brežice, PZS, SZ Brežice).
- Sodelovali smo pri aktivnostih MDO Zasavje in v različnih organih PZS.
- Izpeljali smo tri tabore – junija otroškega, julija družinskega in avgusta za starejše planince.
- Kupili smo nekaj nove opreme za kuhinjo.
- Upravni odbor društva se je sestel na desetih sestankih – sedmih rednih in treh dopisnih.
- V letu 2022 smo pridobili status društva v javnem interesu, v letu 2023 pa smo bili v skladu s tem uvrščeni med društva, ki se jim lahko nameni del dohodnine za delovanje.
- Komisija za priznanja je pripravila predloge za podelitev priznanj PZS.

Vodniki in markacisti

Rednega usposabljanja za vodnike sta se udeležila 2 vodnika. Franci Petelinc si je z opravljenim usposabljanjem za vodenje v zimskih razmerah pridobil naziv vodnik 2. stopnje in s tem licenco za vodenje zahtevnih kopenskih tur.

Usposabljanja za markaciste se je udeležila Laura Rueh. Tečaj na 1. stopnji je uspešno opravila. Veseli smo njenega prihoda med markaciste, saj je dela z obnavljanjem označb na markiranih poteh, ki so v pristojnosti našega društva, res veliko.

Zaključek

Naj ob zaključki izpostavim, da je tudi letos nekaj članov društva prejelo pomembna priznanja za opravljeno prostovoljno delo v preteklih letih. O njih boste prebrali v tej številki Utrinkov.

Od decembra 2023 dalje lahko društvu namenite tudi del dohodnine. Vljudno vabljeni, da se odločite za to. Izpostavim naj tudi, da smo v skladu s sklepom Upravnega odbora letos prvič k predlogom za oblikovanje programa dela društva povabili vse člane. Ideja se je izkazala kot zelo dobra, saj smo na vodniški odsek prejeli vrsto zanimivih predlogov in mnogi izmed njih so sestavni del načrta izletov za leto 2024.

Duh mladosti se kaže tudi v povsem novem načinu priprave koledarju aktivnosti za leto 2024. Na enem mestu so tako zbrane aktivnosti vseh odsekov društva, pripravljene so tudi povezave na druge spletne strani, kjer si lahko vnaprej ogledate nekaj podrobnosti s tur, ki bodo razpisane skozi leto. Hvala, Marko Gramc.

Izpostavim naj še, da je leto 2024 zadnje leto mandata tega upravnega obora z vsemi ostalimi funkcijami vred, vštveši predsedniško funkcijo. Vabljeni k razmisleku o vaši pripravljenosti dela v organih društva. Povabili vas bomo k oblikovanju predlogov kandidatov za posamezne organe in funkcije. Menim, da bi bilo prav, da vodenje društva prevzame mlajši rod. Enako želi tudi urednica Planinskih utrinkov.

Anica Hribar, predsednica

Visoki Kanin / Foto Maruša Bukovinski

VODNIŠKI ODSEK

Toni Hribar, načelnik

Začetek leta je bil predvsem v znamenju opravljanja pripravniških tur, saj so se za pridobitev kategorij pripravljali tako Leja Lopatič in Marko Gramc kot Nuša Hribar in Bojan Jevševar. Ker so obveznosti uspešno opravili, smo dobili dva vodnika s 1. stopnjo in še dva z višjo, 2. stopnjo. Marko bo v naslednjem letu nadaljeval usposabljanje za pridobitev naziva vodnik 2. stopnje. Vodniški odsek bo skrbel, da se bomo predpisanih licenčnih usposabljanj tudi v prihodnje redno udeleževali.

Prej kupljeno opremo smo premestili iz skladišča v planinsko sobo in jo shranili v nove plastične zaboje, tako da je odslej vsa sortirana in ustrezno shranjena. Imamo sicer še nekaj potreb po tehnični opremi,

vendar se je UO društva zaradi finančnih (ne)zmožnosti odločil, da v letu 2023 nove opreme ne nabavljamo.

V letu 2023 smo izvedli prvi planinski tabor za odrasle na Planini pri Jezeru, ki se ga je udeležilo 19 članov. Kljub sorazmerno slabemu vremenu smo opravili dva izleta, bili pa smo obogateni s številnimi doživetji in že načrtujemo tabor v letu 2024, ki bo nekje v dolini Soče.

Novost je, da smo v program za leto 2024 uvrstili številne predloge članov. Od desetih smo namreč prejeli kar 35 pobud in jih 18 tudi upoštevali. Tako bo naš program še bolj pester in zanimiv širšemu krogu članov. Ker je bil ogled kolesarske tekme na Giru d'Italia zadetek v polno, smo uvrstili ogled tega tekmovanja med naše cilje tudi v letu 2024. V tujini bomo osvajali vrhove še dvakrat – obiskali bomo nam sorazmerno bližnja in ne prezahtevna Montaž v Italiji in tritisočak Säuleck v Avstriji.

Aktivnosti	Načrtovano	Izvedeno	Neizvedeno	Skupaj	Št. udeležencev
Pohodi	9	6	3	9	239
Izleti	40	23	17	40	284
Naravovarstvo	3	3	0	3	42
Tabori	2	2	0	2	88
Srečanja	2	1	1	2	34
Skupaj	56	35	21	56	687

Izleti so odpadali zaradi slabega vremena ali premalo prijav (kar je večinoma povezano z vremensko napovedjo). Trikrat smo iz različnih vzrokov spremenili cilj izleta.

V prihajajočem letu vam želim obilo zdravja in da bi se pogosto srečevali na planinskih poteh.

Zbor markacistov, marec 2023 / Foto Maruša Bukovinski

ODSEK MARKACISTOV

Mehmed Tokić, načelnik

Markacisti smo v letu 2023 realizirali svoj program:

- tekoče smo urejali naše planinske poti, predvsem smo odstranjevali podrast in padlo drevje ter osvežili markacije,
- udeležili smo se zbora markacistov MDO na Bohorju,
- udeležili smo se zbora markacistov PZS na Igu,
- z varuhi gorske narave smo sodelovali na tradicionalni čistilni akciji,
- trasirali smo pohod Po poteh Brežiške čete (Sromlje),
- pri PZS smo začeli postopek registracije planinske poti do spomenika k tolarju na Velikem vrhu,
- v sodelovanju s HPD Japetić iz Samobora smo začeli pogovor o ponovni vzpostavitvi poti Veliki Čirnik – Stojdraga – Globočice.

ODSEK ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

Olga Kržan, načelnica

- V letu 2023 smo se udeležili čistilne akcije in znova opazili, da je v naravi vse manj nemarno odvrženih odpadkov.
- Aprila je bil pravi čas za ogled velikonočnic na Ponikvi. Očarala nas je lepota te zaščitene rože, o kateri nas je poučil domačin, vodnik po rastišču.
- Na pohodu po tematski poti v okolici Žirovnice smo se seznanili s štirimi pomembnimi možmi iz naše kulturne preteklosti. Tudi Janšev čebelnjak ni manjkal.

Več lahko preberete na spletni strani PDB.

Mladinski odsek PD Brežice

MLADINSKI ODSEK

Mojca Šterk, načelnica

Poleg dveh večjih taborov – junija otroškega na Kalu in julija družinskega v Koprivni – smo izvedli tudi več izletov za mlade planince. Udeležili smo se orientacijskega tekmovanja. Novo leto smo tradicionalno začeli s planinsko čajanko in ga zaključili z nočnim pohodom na Čirnik. Najaktivnejša skupina v občini so mladi Artičani, ki so bili še na Humu, Lisci, slapu Orglice, izvedli so čistilno akcijo. Izletov se udeležujejo tudi učenci osnovnih šol iz Cerkelj ob Krki, Dobove in Brežice.

Orientacijsko tekmovanje in planinska čajanka na OŠ Artiče

V petek, 13. 1. 2023, smo se v Artičah zbrali mladi planinci. Po orientaciji in lovu na skriti zaklad smo imeli kratko srečanje, na katerem smo predstavili program dela za leto 2023 in nagradili najbolj pridne planince. Pogovorili smo se o pravilni obutvi, oblačilih in stvareh, ki sodijo v nahrbtnik. Seveda nista manjkala niti čaj in malica. Srečanje sta vodili mentorici Natalija Vahčič iz OŠ Artiče in Mojca Šterk iz OŠ Cerklje ob Krki, prišli so tudi otroci iz OŠ Dobova. Skrito geslo je bilo: »Kekec je rekel, dobra volja je najboljša.« In te je bilo na pretek.

Grmada nad Krškim

Kar 44 udeležencev se je 18. 2. 2023 udeležilo popoldanskega pohoda na Grmado, kjer jih je PD Videm pogostilo s čajem. Potepanje je trajalo do trde teme, bilo je zelo zanimivo.

Hum

V soboto, 22. 4. 2023, smo z mladimi planinci iz Cerkelj ob Krki, Brežic in Artič osvojili Hum nad Laškim. Dan je bil čudovit, topel in sončen, tako kot družba. Tudi vožnja z dvonadstropnim vlakom je bila zanimivo doživetje.

Planinsko orientacijsko tekmovanje v Dobrovljah

V soboto, 15. 4. 2023, so se mladi iz Cerkelj ob Krki udeležili planinskega orientacijskega tekmovanja Savinjske lige v Dobrovljah. Nekateri so šele nabirali prve orientacijske izkušnje, zato ni šlo vse po načrtih.

Srečanje mladih planincev Posavja in Zasavja na Lisci

27. 5. 2023 smo parkirali na prvem parkirišču nad Krakovim in naredili lepo krožno pot čez Sv. Jošt na Lisco in po srečanju navzdol po Pastirčkovi poti. Otroci so na orientacijskih točkah uživali. Iz Zasavja in Posavja se nas je zbralo okrog 200.

Dan planinskih doživetij na Kalu

10. 6. 2023 smo se z vlakom peljali do ŽP Hrastnik, kjer nas je čakal avtobus in nas odpeljal do izhodišča. S planinci od drugod smo se skupaj odpravili čez Klobuk na Kal. Vsi smo uspešno prišli na vrh, kjer so nas čakale delavnice in zbor. V dolino smo se vračali po položnejši poti čez Boben.

Planinsko orientacijsko tekmovanje v Dobrovoljah

Družinski planinski tabor, Koprivna 2023

Dan planinskih doživetij na Kalu

Družinski planinski tabor

V Koprivni smo od 8.–15. julija 2023 uspešno izpeljali družinski planinski tabor. Zbralo se nas je 59, 30 je bilo mladih. Po mogočnih vrhovih in podzemlju smo odkrivali čarobne koticke Koroške. Osvojili smo Olševo, Raduho, pogorje Smrekovca, Peco in Uršljo goro. Hodili smo v dveh ali treh skupinah, razporedili smo se glede na težavnost poti. Pogumni so šli tudi po ferati Mučevo in na adrenalinski Olimpline. Popoldan in zvečer smo imeli igre na prostem, tudi v osvežilni reki Meži. Letos je bil ponovno popularen badminton. V šotorih smo igrali družabne igre in se družili. Ustvarjali smo taborniški časopis.

Olimpijske igre je s svojo ekipo organiziral Benjamin. Udeležence smo razdelili v dve skupini. Izkazati so se morali v kvizu iz znanja, kako hitro si nadenejo samovarovalni komplet, prenašali so vodo v preluknjanem lončku, se pomerili v »kričaču«, hitri hoji po deščicah, iskanju balonov z zavezanimi očmi, za konec pa še v podajanju balonov.

V petek so otroci pomagali pripraviti taborni ogenj, ob njem smo peli in pekli penice. Kar nekaj mladih planincev je doživelo prvi planinski krst po vzponu na Stol, 2236 metrov višine. Za izpolnjen Dnevnik mladega planinca smo podelili posebna priznanja PZS. Nagrajeni so se tako pridružili Ivu Kolerju, ki je prejel zlato priznanje že na občnem zboru februarja 2023.

Brez dobre vodstvene ekipe ne bi šlo, zato hvala vodnikom Miji, obema Francijema, Nuši, kuharici Mariji, ekonomki Olgi, mojstru Marjanu, vsem pridnim rokam (še posebej Navihancem) in čisto vsakemu, ki je prinesel v tabor dobro voljo. Še z vremenom smo imeli kar srečo, oplazila nas je (samo) ena nočna nevihta.

Tudi letos smo imeli piknik po taboru, dobili smo se 17. septembra 2023 v Pečicah, se družili in pogovarjali o načrtih za leto 2024.

Janče

V soboto, 8. 10. 2023, smo se z mladimi planinci odpravili na jesenski izlet na Janče. Z vlakom smo potovali do Jevnice, od tam pa se skozi meglo počasi povzpeli do vrha Janč, kjer smo se okrepčali in naigrali, predvsem pa uživali v prelepih razgledih na Julijske in Kamniške Alpe, pa še sonček nas je lepo grel. Zbralo se nas je 29 iz Dobove, Cerkelj in Brežic. Vzdušje je bilo sproščeno in toplo, za nami pravi zeleni odklop.

Šola v naravi v planinskih kočah na Lisci in Kopitniku

Natalija Vahčič, mentorica

Tretješolci iz OŠ Artiče se vsako leto odpravimo v planinsko šolo v naravi. Letos smo bili v juniju tri dni v Tončkovem domu na Lisci in oktobra tri dni v koči na Kopitniku. Do obeh koč smo potovali trajnostno: z vlakom in peš.

Lisca / Foto Mladinski odsek PD Brežice

Na Lisci smo nabirali zelišča, se preizkušali z alpinističnimi inštruktorji v bližnjem plezališču in se orientirali v okolici doma. Sočasno so z nami bivali študentje naravoslovne fakultete, s katerimi smo radovedno klepetali in kukali v njihove aktivnosti.

Kopitnik se nam bo vtisnil v spomin zaradi pujsa Toneta, ki domuje blizu planinskega doma na Gorah, ježe konjev v Mišindolu in odlične domače hrane v koči. Pastirska večerja ob ritualu ognja se je mnogim zapisala v srce. Vsak od nas je v ogenj vrgel svojo skrito željo – spremembo, ki jo želi pri sebi narediti v prihodnosti. Te želje smo naslednje jutro »zmiksane« in upepeljene odnesli domov in jih raztrosili na svoje vrtove ali svoje ljube koticke v naravi. O tem so planinci povedali v odgovorih na vprašanje:

Kakšne občutke je dogajanje ob ognju pustilo v meni?

- *Ob ognju sem se počutila umirjeno in varno. Ko smo se držali za roke, sem čutila povezanost razreda. (Kaja)*
- *Všeč mi je bilo, ko smo želje vrgli v ogenj. (Joni)*
- *Zanimivo mi je bilo, ko smo listke vrgli v ogenj. Želel sem si, da se mi želja uresniči. (Žiga)*
- *Čutila sem, kako me je ogenj objel. Ob ognju smo zapeli Kekčevo pesem. (Nelly)*
- *Tisti trenutek, ko je ogenj zagorel, mi je bil najbolj kul. Vsi smo bili skupaj. Držali smo se za roke. (Saška)*
- *Všeč mi je bilo, ko sem se ob ognju najedla. (Stela)*
- *Hot dog je bil posebej dober. (Sven)*
- *Všeč mi je bilo, ko smo na ognju pekli penice. (Eva)*
- *Pečene penice so mi bile posebej dobre in naslednji dan smo pobirali pepel. (Luka)*
- *To noč sem lažje zaspala. Bila sem zelo srečna in počutila sem se odlično. (Sara)*

Utrinki iz otroškega tabora na Kalu – junij 2023

- *Plezanje po drevesu mi je bilo super. Pohod na Mrzlico ni bil težek. (Amelia)*
- *Med nabiranjem zelišč smo se zabavali in veliko pogovarjali. (Zara)*
- *Na tem taboru mi je bilo zelo všeč, ker smo vsak dan igrali nogomet. (Gabriel)*
- *Plezali smo po drevesu. To mi je bilo zelo všeč. (Iva)*
- *Na Kalu smo igrali nogomet in se veliko zabavali. Hrana je bila zelo okusna. (Martin)*
- *Zelo mi je bilo všeč plezanje po drevesu in to, da smo imeli veliko prostega časa za igranje. (Zala in Marina)*

Sara pa je opisala delo planinske skupine na OŠ Artiče

Leto 2023 smo začeli s čajanko na naši šoli, kjer smo se družili mladi planinci, poravnali članarino in si ogledali nastop mentoric: *kako se varno pripraviti za pohod v gore*. Spoznali smo predsednico društva Anico Hribar.

Med letom smo povprečno enkrat mesečno pridno nabirali kondicijo. Povzpeli smo se na Hum, Lisco, Libno, si ogledali slap Orglice v Kamniški Beli, čistili planinske poti, se pridružili srečanju planincev v Kamniški Bistrici, osvojili Kal in Mrzlico, obiskali Kopitnik in Gore, doživeli smo tudi nočni pohod. Na pohodih so se nam pogosto pridružili tudi starši in drugi člani družine. Poudarek naših pohodov je v druženju, nabiranju kondicije in varovanju ter spoznavanju naše prelepe Slovenije.

Torkarji / Foto Meho Tokić

SKUPINA TORKARJI

Darinka Suša, vodja

Torkarji smo do konca leta 2023 program realizirali: opravili smo 40 pohodov, na katerih je bilo 1200 udeležencev, v povprečju 30 na pohod. Enkrat nas je bilo celo 50. Med tiste, ki so se udeležili največ izletov, so se uvrstili:

- na 1. mesto Sonja Mežnarec z 39 pohodi,
- na 2. mesto Marija Kramer in Francka Vimpolšek z 38 pohodi,
- 3. mesto pa je pripadlo kar trem: Nadi Pavlič, Marjanu Rovanu in Darinkia Suša, ki so se udeležili 37 pohodov.

Pomembno je, da so bili vsi naši pohodi brez poškodb ali drugih nevšečnosti.

SKUPINA NAVIHANCI

Mija Novak, vodja

Navihanci smo bili v letu 2023 zopet zelo dejavni. Bili smo na 33 izletih, od teh je bilo 30 enodnevnih, ki so v povprečju trajali dobrih 6 ur hoje, udeležba pa različna: od 6 do 14 udeležencev. V dveh dvodnevni izletih smo prehodili po dve etapi Julijane, tako da smo že čez polovico poti do njenega konca. Zopet smo opravili tridnevni izlet po visokogorju: Vogel čez Šijo, planina Razor, Krn, čez Batognico do kočje pri Krnskem jezeru. Prenočili smo v Koči na planini Razor in pri Krnskem jezeru. Vreme ni bilo prijazno, dostikrat nas je spremljal dež, še posebej zadnji dan, ko smo se podali čez Bogatinsko sedlo na Komno in v dolino.

Trije Navihanci smo letos končali Zasavsko planinsko pot.

Vbregu rucman / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

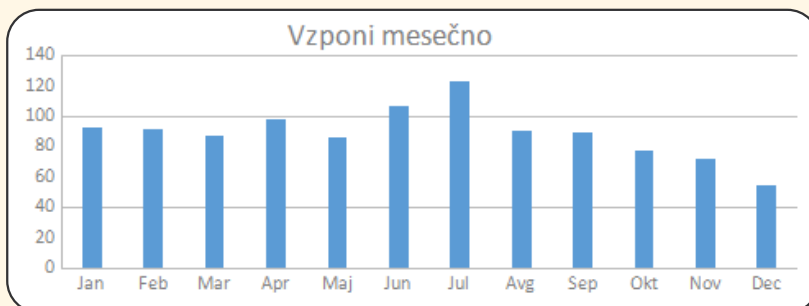
Akcija 73 vzponov: KOL'K'R VZPONOV TOL'KO LET ...

Bojan Jevševar

V preteklem 73. letu društva smo nadaljevali projekt štetja vzponov – kolikor let ima društvo, toliko vzponov je treba opraviti. Evidentiranih osvajalcev je bilo manj, a vsi želijo nadaljevati z akcijo, ker je dovolj zabavna.

Letos je sodelovalo 10 članov. Rekorder je seveda zopet Alojz Mlakar, ki s svojimi vsakodnevnimi vzponi za nekajkrat preseže ciljno število. Med članicami pa najbolj izstopa Karmen Brudar, ki Slovenijo in Hrvaško dobesedno raziskuje in nam pošilja posnetke z vrhov, ki jih večina ne pozna. Tudi vse več društvenih izletov organiziramo po njenih predlogih.

2023	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec
	93	92	87	98	86	107	123	91	90	78	72	55

Zmagovalci 2023

Alojz Mlakar
Karmen Brudar
Nuša Hribar
Bojan Jevševar
Martin Jevševar
Jerca Jevševar
Darja Sever
Ljubo Koler
Tadeja Ris Koler
Samo Zorko

Skupaj smo opravili 1072 vzponov na različne vrhove v Sloveniji in sosednjih državah. Šteje vsak vrh, ne glede na višino, od Šentvida do Everesta. Resničnost podatkov pa prepuščamo osebni etiki vsakega udeleženca.

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2023

SALDO NA TRR 1.1.2023	2.289,71	ODHODKI	
PRIHODKI				
1. Prihodki od članarin	7.324,36	1. Plačilo članarine in izkaznic PZS 3.503,92
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	4.614,39	2. Izobraževanje planinskega kadra 260,00
3. Prispevki udeležencev taborov	12.720,00	3. Stroški planinskega taborjenja 14.283,92
4. Donacije	700,00	4. Stroški vodnikov za vodenje izletov 1.262,27
5. Sponzorska sredstva	2.000,00	5. Kilometrina (udeležba na občnih zborih, sestankih...) 360,74
6. Drugi prihodki	2.443,30	6. Najemnina poslovnega prostora 260,00
PRIHODKI SKUPAJ	32.091,76	7. Stroški za delovanje društva 1.545,13
			8. Stroški banke za vodenje računa 232,42
			9. Telefonija in internet 132,00
			10. Priprava in oblikovanje Planinskih utrinkov 1.787,70
			11. Drugi materialni stroški 2.982,18
			12. Opravljeni prevozi 1.440,36
			13. Nakup opreme 1.421,35
			14. Stroški tabora OUTSIDER 2.950,00
			ODHODKI SKUPAJ	29.471,99
			SALDO NA TRR na dan 31.12.2023	2.619,77

Nevenka Baškovč, finančnica

Priznanja v letu 2023

Planinska zveza Slovenije podeljuje
bronasti častni znak PZS
JOŽETU LOVENJAKU

za dolgoletno prizadevno delo v PD Brežice, še posebej za urejanje društvene spletne strani in zasluge pri dejavnostih planinske skupine na Upravni enoti Brežice.

Planinska zveza Slovenije podeljuje
bronasti častni znak PZS
VERI POLAK

za večletno aktivno članstvo v upravnem odboru, zavzeto sodelovanje pri vseh društvenih aktivnostih in vzorno opravljanje tajniškega dela.

Planinska zveza Slovenije podeljuje
bronasti častni znak PZS
NATALIJI VAHČIČ

za dolgoletno uspešno mentorstvo mladim planincem na OŠ Artiče, organiziranje in vodenje otroških planinskih taborov ter prenašanje planinskih vrednot na učence in njihove starše.

Planinsko društvo Brežice podeljuje
pohvalo PZS
JOŽETU OKROŠKU
predsedniku KS Osredok

za usakoletno pomoč pri organizaciji tradicionalnega pohoda k spomeniku slovenskemu tolarju in sodelovanje pri trasiranju nove krožne poti do spomenika.

Planinsko društvo Brežice podeljuje
pohvalo PZS
MATEJI KUS
bibliotekarki Knjižnice Brežice

za strokovno podporo, vzorno pripravo in vodenje dosedanjih prireditev Mednarodnega festivala Alpske konvencije »Brati gore«.

PLANINCI IN KNJIŽNIČARJI GOSTILI IRENO CERAR

Mateja Kus, Knjižnica Brežice

Brati Gore 2023

December je mesec, ko *Planinsko društvo Brežice* in *Knjižnica Brežice* zdaj že tradicionalno poveževa gore in knjige ter v sodelovanju pripraviva dogodek za javnost. Tako je bilo tudi v minulem četrtekovem popoldnevu, *14. dne grudna 2023*, ko smo v knjižnični dvorani gostili *Večer z Ireno Cerar*. Pripravili smo ga v okviru mednarodnega Festivala Brati gore, ki letos poteka že devetič zapovrstjo, v Brežicah pa smo ga sooblikovali sedmič.

Sedmica ima posebno mesto tako v pravljicah kot tudi v naravi. O moči besede in moči narave, pomenu njunega soobstoja, poimenovanju gora, opredelitvi pravljice in (pri)povedke, tematskih bralnih predlogih ter še mnogočem je spregovorila avtorica knjig, pripovedovalka ljudskih pravljic, planinska vodnica, vodnica interpretatorka, urednica različnih revij in publikacij, ustanoviteljica Pravljičnih poti, hkrati tudi strastna bralka Irena Cerar.

Odraščala je v Domžalah, pod vznožjem Kamniških planin, kasneje pa je te hribe zamenjala za ljubljanski Rožnik, kjer je zdaj njen stalni naslov. Sprva je želela postati biologinja, a ji je profesorica slovenščine modro svetovala, naj raje razvija svojo nadarjenost za jezike in pisanje, češ da bo o naravi vedno lahko pisala. In tako se je tudi odvijalo. Ob koncu študija primerjalne književnosti je stopila na samosvojo pot. Diplomirala je iz gorskih pravljic in pripovedk. To posebno delo smo lahko udeleženci dogodka prelistali, tudi malce prebrali. Zdaj že vrsto let z ljudskimi pripovedmi raziskuje slovenske pokrajine, njena ljubezen do zgodb in pohajkovanja pa se je do danes uresničila že v celi seriji družinskih izletniških vodnikov: *Pravljične poti Slovenije* (od letos bralkam in bralcem dostopna

tudi v angleškem jeziku), *Pravljicne poti v zgodovino, Kamniške pravljicne poti in Pravljicne poti brez meja*. Pisanje zadnje knjige, za katero je sedem let raziskovala slovensko zamejstvo, pa je botrovalo tudi k nastanku njenega potopisnega prvenca Potepuški okruški. Zanj je leta 2022 prejela nagrado krilata želva.

Dogodka se je udeležilo spodbudno število mladih planincev, ki so z učiteljico *Natalijo Vahčič* pot od Osnovne šole Artiče do naše knjižnične dvorane osvojili kar peš. *Žiga Ostreljč* in *Lina Pintarič*, prav tako mlada planinca in osmošolca artiške osnovne šole, sta gostji v uvodnem delu zastavila še nekaj vprašanj, nato pa smo se vsi skupaj prepustili poslušanju vsebin (gorskih) pravljic in povedk. Bohinjski velikani, Perkmandeljč, škratek Čatež, vile na Menini planini in Kralj Matjaž so bili tisti, ki so nas, mlajše in starejše, »posrkali vase«, zanimivo bero pravljic pa je gostja na željo najmlajših udeležencev zaključila z »grozljivko«, ljudsko pravljico Od sončne princezinje, ki jo je zapisal Gašper Križnik. Vsebina slednje je bila grozljiva do te mere, da je do samega konca vzbujala naše zanimanje, ponoči pa nam ni (u)kradla spanca.

Druženju v pozdrav sta spregovorili še direktorica Knjižnice Brežice *mag. Tea Bemkoč* in predsednica Planinskega društva Brežice *Anica Hribar*. Sklenili sta, da so nam knjige in zgodbe, ki so užete na njihove strani, znova omogočile srečati nove, prijetne ljudi.

In ne pozabite:

»V gozdovih, sred' gora, so pravljice doma.«

Žiga Ostreljč in Lina Pintarič

ZAKAJ ŽE SPET BRATI GORE?

Nagovor predsednice PD Brežice

V Planinskem društvu Brežice smo se povabilu Planinske zveze Slovenije in Ministrstva za okolje in prostor, ki koordinira izvajanje Alpske konvencije v Sloveniji, odzvali že prvo leto. Mednarodni festival Brati gore v Sloveniji letos poteka devetič, v Brežicah pa sedmič, kot je povedala že naša gostiteljica Mateja Kus. V času epidemije in ukrepov, ki so bili sprejeti za celo državo, prireditev nismo mogli izpeljati.

Kaj je tisto, kar nas v Planinskem društvu vsako leto znova žene, da v sodelovanju s Knjižnico Brežice izberemo literarno tematiko, povezano s planinstvom ter hribi, in prireditev izpeljemo? V prvi vrsti so to seveda tisti posamezniki v društvu, ki radi berejo, spremljajo izide novih knjig in publikacij, ki se dotikajo različnih tematik, tudi takšnih, ki so povezane z našim preživljanjem prostega časa v planinah. Prebiramo biografije pomembnih alpinistov, razmišljanja in doživetja pustolovcev, ne nazadnje pa so privlačna tematika tudi pravljice in legende, ki smo jim tokrat z našo gostjo, Ireno Cerar, posvetili današnji večer.

Tudi to ni naključje, kajti pripovedke, legende in pravljice so sestavni del naše dejavnosti, še posebej na dvo- in večdnevnih planinskih izletih ter otroških taborih. Planinske vodnice in mentorice, ki organizirajo in vodijo aktivnosti za mlade planince, v svoj program vedno vključujejo tudi branje pravljic in pripovedk pred spanjem. In otroci jim vedno znova zvedavo prisluhnejo. Nikoli ni dovolj, vedno bi še

predsednica Planinskega društva Brežice Anica Hribar

kakšno. O koristih takšnega početja na tem mestu ne bom razpredala. Dejstvo pa je, da so pozitivne učinke tovrstnega početja obravnavali že mnogi psihologi.

Na koncu lahko zaključim, da ni naključje niti to, da sta današnja povezovalca uvodnega pogovora z našo gostjo mlada planinca z OŠ Artiče, Žiga in Lina. Mlada planinca, ki sta zagotovo slišala že veliko pravljic iz ust mentorice in planinske vodnice na šoli, Natalije Vahčič. Ne boste preživeli večera z njo, ne da bi katero

prebrala, ali pa doživeto povedala kakšno svojo dogodivščino.

Iskreno se zahvaljujem za lep večer Knjižnici Brežice, še posebej gospe Mateji Kus, koordinatoriki programa v našem društvu, gospe Mileni Jesenko, gostji Ireni Cerar, ki nas je popeljala v svet pravljic in pripovedk, ter Žigi in Lini za sodelovanje pri izvedbi današnjega programa.

KATERE »GORE« BRATI?

Saj ne, da planinci ne bi vedeli, da ima PZS svojo založbo, ki izdaja zemljevide in vodnike, strokovno literaturo, leposlovje in še kaj s področja planinstva, alpinizma in drugih planinskih dejavnosti, a ker se že vsako leto ob Festivalu Brati gore sprašujemo, katere »gore brati«, želimo spomniti, kaj je izšlo novega v zadnjem obdobju. Morda vas bo seznam spodbudil, da boste katero od del poiskali v knjižnici ali celo kupili za svojo polico planinske literature.

Alpinistični dnevnik Nejca Zaplotnika

Vladimir Habjan in Irena Mušič Habjan: **Karnijske Alpe**

Dušan Škodič: **Triglav je naš**

Peter Muck: **Spomini starega alpinista**

Jane Remic: **Šepet samotnih stezic**

Tomaž Hrovat: **Čez planke s turnimi smučmi**

Tone Golnar: **Turno smučanje**

Marjan Bradeško: **V viharjih rojene sanje**

Tone Škarja, Žarko Rovšček: **Iskri se beseda, zbrana dela Toneta Škarje**

Več o posameznih delih najdete na spletni strani planinska.zalozba.pzs.si.

Mateja Kus, bibliotekarka Knjižnice Brežice

mag. Tea Bemkoč

INTERVJU **Tine** Vimpolšek

»Zakaj jaz? Ne bi našla raje koga drugega, bolj pomembnega ...« Nisem iskala »koga drugega« niti »bolj pomembnega«. Tokrat je tak zaslužni član za pogovor prav Tine Vimpolšek. Prepričala sem ga in tako sva sredi novembra sedela v »Urški« – on z vročo čokolado, jaz z metinim čajem, tortici sva se izognila. Tudi v najinih 80+ letih je dobro popaziti na obloge v pasu in še kje. Pogovor pa nama je lepo stekel. Po dolgem in počez sva klepetala in iz tega se je izluščil pričujoči zapis.

Kako si?

Zdajle v redu, sicer pa samotno. Hiša in jaz. Brez Anice. Počasi se pobiram.

Oranžno oblačilo, razpoznavni znak jutranjikov, pove, da prihajaš s telovadbe.

Ja, sem član društva Šola zdravja in se redno udeležujem aktivnosti »1000 gibov«. To mi veliko pomeni. Razgibam se, v družbi je prijetno telovaditi, sem v stiku z ljudmi. Koristna in prijetna jutra so to.

Verjamem. Si ti rojen Brežičan ali prišlek?

Seveda sem Brežičan. Le med vojno sem s starši begunci živel nekaj časa v Sevnici. Po koncu vojne smo se vrnili v razbit dom. V Brežicah sem tudi končal nižjo gimnazijo.

Saj res: nižja gimnazija. Vanjo smo prestopili, če smo bili dobri učenci, po končanem 4. razredu osnovne šole. Danes bi to ustrezalo 5.– 8. razredu. Uspešno končana nižja gimnazija je omogočila vpis v srednjo šolo. Kako da si se odločil za srednjo gozdarsko šolo?

Živelimo smo ob Vrbini, v njej pa preživeli ves prosti čas. Že takrat sem se zanimal za rastlinstvo in imel prvi herbarij. Moj stric je bil gozdar, tako je tudi on malo vplival na mojo odločitev, in ko sem dobil še štipendijo na GG (Gozdno gospodarstvo, op. M. J.), se mi ni bilo težko odločiti.

Kasneje si postal izredni študent VEKŠ (Višja ekonomsko-komercialna šola, op. M. J.) in tudi napredoval na delovno mesto vodje komercialne v GG Brežice.

Ta študij je bil zame še posebej pomemben: na

življenjsko pot mi je pripeljal Anico. Bila je kot jaz študentka VEKŠ, a boljša matematičarka. Rodila mi je hčerko Majo, rod nadaljuje vnuk Žiga. Ja, v GG sem imel dobro zaposlitev in tam tudi dočakal upokojitev. Na to službo me vežejo lepi spomini in še do danes ohranjena prijateljstva.

Če je nekdo po poklicu gozdar, mu kar pripišemo tudi planinstvo. Je kaj na tem?

Zna biti, da je, ker ta poklic omogoča stalno kondicijo, ki je potrebna tudi planincem. Lepota narave prav tako pritegne tako gozdarja kot planinca.

Kako si ti »padel« v planinstvo?

Kaj pa vem. V zgodnjih šolskih letih sem bil tabornik in vsakoletna taborjenja ob Bohinjskem jezeru so me kar vlekla v hribe, posebej me je privlačilo visokogorje. Spomnim se, da smo šli s počitniško kolonijo na Ratitovec. To je bil moj prvi vrh nad 1000 m nadmorske višine. Zapomnil sem si ga po svojem velikem planinskem grehu: utrgal sem planiko in bil deležen pouka o zaščitelih rožah. Do takrat nisem vedel, da so nekatere rože zaščitene. To sem si zapomnil za vse življenje, tisto planiko pa še vedno hranim v stari planinski izkaznici. Ko sem bil v gozdarski šoli v Postojni, so me povabili fantje iz višjih letnikov na Nanos. V Brežicah pa sem se znašel v družbi Andreja Srpčiča, Marjana Rovana, sodnika Gaberška, Franja Zorka ... To so bili sami vneti planinci. Po Gorjancih smo hodili pa po zasavskih hribeh. In vse višje in višje doma in po tujini. Planinstvo te kar hitro zasvoji.

Član planinske organizacije si postal leta 1962. Tedanje društveno vodstvo te je kmalu pritegnilo v upravni odbor, vključili so te predvsem v delo z mladinskim odsekom. Za to pa je bilo potrebno vodniško znanje.

Tako je. Ne moreš voditi ljudi brez raznolikega znanja o gibanju v gorah, opremi, vremenu, prvi pomoči ... Andrej in Marjan, ki sta že bila vodnika, sta me spodbujala, naj se odločim še jaz. In sem se. Sledilo je izobraževanje na tečajih, seminarjih. Ker sem bil v rani mladosti tabornik, kot sem že omenil, sem nekaj večščin o naravi in življenju v njej in z njo že imel, nepozabni pa so tečaji, ki jih je vodil Danilo Škerbinek*. Še zdaj, ko je aktivno vodništvo bolj kot ne že nekako za menoj, mi ostaja vzor. Da imaš takega mentorja, je privilegij. Učil sem se tudi od drugih cenjenih vodnikov, kot so bili Sevničana Vinko Šeško in Lojze Anzeljc, naša legendarna Marija Veble, večletni predsednik PD Tone Jesenko, predsednik Meddruštvenega odbora za Zasavje in Posavje Borut Vukovič...

Planinski vodnik si od leta 1967. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko planincev je osvajalo vrhove pod tvojo vodniško taktirko, a najbrž nisi vodil take statistike.

Vodniki vedo povedati kako zanimivo zgodbo s poti, ko so bili v zagati, a se je vse srečno izteklo. Kaka je tvoja?

Ta hip mi pride na misel zgodba izpred mojega statusa vodnika. Z bratom Dragom sva šla na Triglav iz Bohinja po poti okoli Kanjavca. Naletela sva na poledenela snežišča, pod nama nekaj sto metrov prepada, vse do doline Trente. Midva pa obuta v adidaske in brez kakršnekoli opreme. Z nožičem sva si dolbla stopinje. Še danes me je groza, ko se spomnim na to smrtno nevarno pot. Nikoli več nisem šel v gore neprimerno opremljen.

Visokih in nevarnih gora pa se je kar nanizalo?

Je. Veliko tur sem opravil s prekaljenimi brežiškimi planinci – Ivan Tomše, Olgica in Franci Kržan, Tone Hribar, Tone Jesenko, Davor Lipej, če omenim le to skupino, s katero smo obredli številne švicarske, avstrijske, francoske in italijanske gore. Spomnim se gromozanskega vetra na gori Grossvenedigger, ki mi je strgal vetrovko. Matterhorn sem pa gledal le od spodaj, nisem bil alpinist in nisem imel poguma, povzpeti se tja gor. No, nekaj zahtevnih ferat pa sem premagal, npr. na Mangart po via Italii dvakrat, prav tako po dvakrat ferati na Grossglockner in Monte Roso, po ferati sem se podal tudi na Češko kočo, Lisco ...

Kolikokrat si prehodil Slovensko planinsko pot?

Je nisem. Nisem zbiralec žigov.

Kako? Saj to ja ni mogoče?

Pa je. Imam dva Dnevnika Slovenske planinske poti, v vsakem mi manjka nekaj žigov.

Ob teh manjkajočih žigih imaš najbrž še kako neizpolnjeno planinsko željo.

Imam: želel sem preplezati Slovensko smer v severni steni Triglava. Očitno sem pravi čas zamudil.

Reciva še kaj o planinski orientaciji. Spomnim se, da si bil zagnan in uspešen tekmovalec.

Naša planinska ekipa je v orientaciji konec šestdesetih in v sedemdesetih letih res dosegala odlične rezultate. V tekmovalni ekipi so bili poleg mene običajno še Andrej Srpčič, Tone Ajster in Drago Vimpolšek. Bili smo republiški prvaki, zmagali smo tudi na Milovanovičevem pokalu v Ljubljani. Sicer pa smo tekmovali vsako leto ob brežiškem občinskem prazniku, pomerili smo se v Novem mestu, na Lisci, v Celju, Ljubljani, Idriji, Samoboru. Del svojega znanja iz orientacije smo kasneje prenašali na osnovnošolce in odrasle, ko smo v društvu izvajali planinsko šolo.

Pestro in dogodkov polno planinsko življenje pa ni

bilo edino, s čimer si se ukvarjal ob družini in službi.

Ko se ozrem v pretečena desetletja ... Precej vsega je bilo. Po družinski tradiciji sem čebelaril, a zdaj počasi to opuščam. Čebelarstvo ni več »poezija v kmetijstvu«; varoza, vse manj medovitih rastlin, klimatske spremembe pa tudi moja leta me nagovarjajo k temu. Včasih sem bil aktiven v Fotoklubu Brežice, moje fotografije so bile objavljene v Dolenjskem listu in še kjje.

Tudi v Planinskih utrinkih. Vem, da si bil izvrsten telovadec, celih dvajset let vodja veteranske skupine Telovadnega društva Sokol Brežice, košarkar in smučar. Vem, da si za svoje delo na različnih področjih prejel številna priznanja. Izpostavila bom le nekaj planinskih: srebrni častni znak PZS, srebrni častni znak MDO, zlati častni znak PZS, znak zaslužni vodnik PZS in spominska plaketa PZS ob tvojem 70-letnem življenjskem jubileju. Pogovarjala bi se lahko

še o gradnji bivaka na Velikem Cirkniku, o številnih akcijah PD, pri katerih si bil svoje čase nepogrešljiv.

Na bivač sem ponosen. Zanj sem izdelal načrt po vzoru bivaka ob poti na Kamniško sedlo, potreben les pa nabavil v našem podjetju. Razrezali so ga na žagi GG-jevega poslovnega partnerja. Še istega leta, pred triindvajsetimi je bilo, smo ga brežiški planinci pod vodstvom Marjana Rovana postavili na Velikem Cirkniku, letno ga obiše več kot petsto pohodnikov.

Tine, zaključiva z ugotovitvijo, da smo za to številko Utrinkov izbrali čisto pravega in za planinstvo pomembnega sogovornika, planinca, ki je predvsem novim članom oživil del društvene zgodbe. Hvala, da si se odzval.

Milena Jesenko

**Danilo Škerbinek, Mariborčan, letnik 1940, je legenda slovenskega planinstva, posebej v alpinizmu. Kar 16 let je bil načelnik GRS. Svoje bogate izkušnje iz gorskega sveta je delil na izobraževanjih neštetim kandidatom za planinske vodnike. Med letoma 1962 in 1977 je bil član glavnega odbora PZS, pozneje podpredsednik PZS in predsednik Izvršnega odbora PZS. Je prejemnik častnega znaka svobode Republike Slovenije za delo v planinski organizaciji.*

Vodomec / Foto Branko Brečko

INTERVJU

Natalija Vahčič

Je profesorica razrednega pouka. 23 let dosedanjega poklicnega dela je namenila otrokom iz okoliša osnovne šole Artiče. »Potrebujete kako novo učno moč?« je brez odvečnega leporečanja vprašala tedanjega ravnatelja Miho Halerja, ko se je hotela zaposliti. Potrebovali so in izmed ponujenega je izbrala delo v knjižnici. Z vso vnemo je uvajala projekte, npr. Knjigobube. To je priljubljen strokovni program, namenjen povečanju bralnih sposobnosti in funkcionalne pismenosti otrok. Strastna ljubiteljica knjig je potrebo po branju prenašala na učence in starše, ki jih je pritegnila k sodelovanju v projektu. Po nekaj letih, ko ji je bilo dovolj »zavijanja knjig« in je vse bolj pogrešala živo vzdušje v učilnici, se je, polna idej za poživitev pedagoškega dela, preselila v razred. Natalija bi imela veliko povedati o delu v razredu, a sva se sestali predvsem zaradi interesne dejavnosti, njene in učencev artiške šole.

Zakaj in od kdaj planinstvo?

Seči bo treba veliko let nazaj, v moj 1. razred, ko nas je učiteljica Staša Šoba popeljala na Libno. Takrat sem bila učenka krške osnovne šole. To je bil moj prvi »vzpon«. Ja, za mojo ljubezen do planinstva je najprej »kriva« ona, za njo pa še vrsta odličnih planinskih vzornikov – Marija in Vinko Novak iz Krškega, Anica Hode iz OŠ Artiče, nepozabna Marija Veble, Toni in Nuša Hribar iz PD Brežice ... Obvezni del mojih poletnih mesecev so bili izleti, tabori, planinske šole in kolonije, brez najmanj enega od njih počitnice niso bile počitnice. Bila sem družaben, vesel otrok in že zgodaj sem sprejemala vrednote, ki smo jih mladi v organiziranih počitniških dejavnostih pridobivali na nevsiljiv način ob vzgledih ljudi, ki so skrbeli za nas. Ko me je leta 1998 Marija Veble povabila, naj grem na vodniški tečaj, nisem oklevala. Marija je bila moj tihi vzor z načinom dela in iskrenostjo. Naj povem zgodbo o iskrenosti?

Ja, me zanima.

Pri Pogačnikovem domu na Kriških podih se nisem mogla upreti hudi skušnjavi: utrgala sem cvet

Cluzijevega svišča, čeprav sem vedela, da se to ne sme. Cvet sem skrivala in pekla me je vest. Pa sem vprašala Marijo, ali je ona kdaj utrgala kak zaščiten cvet. »Sem. Cel šop narcis sem nabrala. Enkrat in nikoli več.« Kako mi je odleglo! Marijo bi kar objela, toliko je meni, otroku, pomenila njena iskrenost. Otrok neverjetno dobro zazna, kaj je zaigrano, kaj resnično iskreno.

Zanimivo – tudi Tine Vimpolšek mi je zaupal zgodbo o skrivaj utrgani zaščiteni roži, planiki. Najbrž imamo vsi planinci kak tak greh. Mentorica mladih planincev na OŠ Artiče si že zelo dolgo. Kako animiraš učence za to specifično izvensolsko dejavnost?

Ponudim jim doživetje, dogodek. Danes so mladi navajeni, da se jim vse prinese na pladnju, ne damo jim priložnosti iti k cilju skozi napor. A prav napor zapiše zgodbo v spomin in si želiš še novega lepega planinskega doživetja. Učencem dam vedno čutiti, da sem z njimi, da jih spoštujem, s spodbudno besedo jih vodim do cilja. Ko premagajo sami sebe, so srečni, ponosni. Mislim, da se razlikujem od drugih vodnikov mladih planincev po načinu vodenja: 1.) odstopam od doktrine, da je treba v hribe zgodaj zjutraj, čimprej.

Moji planinci gredo na pot relativno pozno, ko se naspijo, in pridejo domov pozno popoldne ali zvečer, ne hitimo, da bi bili že ob dveh popoldne doma; 2.) načrtujem čas za hojo in čas za igro, pri čemer sledim priporočilu Urške in Andreja Stritarja iz njune knjige *Z otroki v gore*, kjer v uvodniku pojasnita, da je za ohranjanje motivacije ključno upoštevanje ravnovesja med časom za igro in časom za hojo; 3.) otroke osebno obiščem, v vabilu pa vedno nastavim »bombonček«, ki jih pritegne. Otroci namreč ne pridejo na izlet kot odrasli, da bodo hodili za zdravje, ne, oni pridejo na sladoled, ki jih čaka na koncu, na ogled adrenalinskega parka, na pico, na pohod s svetilkami ... Rada poudarim, da so na izletih z manjšimi planinci zelo dobrodošli starši, ki so takrat moji partnerji in pomočniki, razbremenijo me in sama lahko zares funkcioniram kot vodnica.

V naši občini je osem osnovnih šol, planinska skupina pa deluje le na šolah Artiče, Cerklje ob Krki in Dobova. Kje vidiš razlog za zaton planinstva na ostalih šolah?

Najmanj dva vidika problematike umanjkanja planinskih skupin na šolah sta: planinstvo ni tekmovalna dejavnost, ne prinaša točk ali drugih pomembnih koristi, ki so v današnji družbi tako poudarjene. Izpustimo zdravje, o katerem mladi še ne razmišljajo. Če vodstvo šole ni zainteresirano za to dejavnost, se tudi ne potruzi najti ustreznega mentorja. Opažam pa – in sem začudena –, da celo med učitelji športne vzgoje ni zanimanja za planinstvo, dostikrat imam celo občutek, kot da smo manj vredna športna panoga, ker nismo tekmovalni, ker tekmujejo le sami s seboj. To, da planinci ohranjamo tovarštvo, medsebojno pomoč in druge vrline pa, vemo, žal ni več kaj prida cenjeno. V drugačnem času so pač tudi vrednote drugačne.

Je posredi tudi plačilo?

Najbrž tudi. Ravnateljci sicer imajo po kolektivni pogodbi možnost nagraditi mentorja. Če sem konkretna: za nadurno delo lahko mentor dobi za sobotno vodenje na izlet 10 % urne postavke, za nedeljsko 90 %. Šole se temu strošku rade izognejo in denar raje usmerijo v druge dejavnosti, take, ki prinašajo medalje in zmage posameznikom in šoli in so odmevne tudi v medijih. Sama imam srečo, saj sta prejšnji ravnatelj in sedanja ravnateljica iskrena podpornika planinstva na šoli, zato tudi vsa leta deluje dokaj močna planinska skupina. Če na šoli ni zagnanega mentorja in podpore vodstva, tudi ni dejavnosti. Podčrtati je treba še eno močno dejstvo: mentor ne more biti kdorkoli, še najmanj nekdo, ki bi mu vsilili prevzem planinske dejavnosti.

Se ti poraja kak pameten predlog?

Seveda razmišljam, kako pridobiti in stimulirati mentorje. Pošiljanje na izobraževanje v okviru

programa PZS je ena možnost, druga pa, ki se mi prav tako zdi uresničljiva, je nakup najnujnejše planinske opreme za mentorja. Šola bi najbrž zmogla zagotoviti kak kos vsako leto. Vemo, da je oprema dosti draga, tudi članarina je visoka, pa bi morebiti prevzem takega stroška malce prispeval k potrditvi, da je planinska dejavnost pomembna športna panoga.

Morda zaznavaš, kako vpliva socialni status družine na vključevanje otrok v skupino mladih planincev?

Seveda ne vodim nobene lestvice družinskega socialnega ranga. Opažam pa, da se manj vključujejo učenci z višjimi cilji glede nadaljnjega izobraževanja. Ti so bolj naklonjeni dejavnostim tekmovalnega značaja, ki prinašajo določene prednosti, o čemer sva že prej govorili. Tako za planinstvo zmanjka časa, volje, spodbude domačega okolja. Je pa naša dejavnost ena najcenejših. Tudi sama se kot vodnica potrudim za cenovno ugodno možnost prevoza, v koči se npr. z oskrbnikom že prej dogovorim za prilagojeno ceno obroka. Tudi glede oblačil danes ne vidim problema, pa še tolerantna sem – nikakor ne na škodo varnosti! –, dovolim tudi hojo v teniskah, če otrok nima ravno gojzarjev.

Veliko sva govorili o planinstvu kot interesni dejavnosti na šoli/šolah, nič pa o Nataliji – planinki. Kje si že bila, kam boš šla? Seveda nimam v mislih tvojih potovanj po širjavah sveta, mislim na višave gora.

Prehodila sem že veliko planinskih poti, največ v Sloveniji, nekatere večkrat. Ne zbiram več žigov vrhov, ker sem ugotovila, da mi sam vrh ali višina ne pomenita kaj dosti. V gore zahajam predvsem po razgled, ki mi napolni dušo. Uživam v hoji. Zase sploh nimam nekega natančnega seznama planinskih ciljev. Zelo rada grem s sinom, s partnerjem ali prijateljico na kakšno ferato, poleti za več dni v visokogorje, med letom pa nabiram kondicijo po okoliških poteh, največkrat pristanem na Libni. Vsako leto grem tudi na »mojo« goro, na Stol. Rada potujem in si potovanja načrtujem tako, da vanje vedno dodam še planinske cilje. **GIBANJE = ŽIVLJENJE!**

**Da, gibanje je življenje,
planinci to vemo.**

Naj bo to najina zaključna misel.

Milena Jesenko

Naravovarstveni utrinki

In vrba rdeča prve žuželke privabi / Foto Dušan Klenovšek

SPOZNAJMO SOSEDE

Dušan Klenovšek

Živimo v času, ko kmet ne stopi več na svoj travnik ali njivo (vse delo opravi iz kabine traktorja), ko tečemo v naravi s slušalkami v ušesih, ko okoli doma skoraj tedensko kosimo »rožce« ... Hkrati pa se radi pohvalimo, da smo v skrbi za naravo namestili ptičjo krmilnico ali gnezdilnico, bivališče za divje čebele ali sodelovali pri pomladni akciji pobiranja odpadkov. Celo podpisali kakšno protestno zahtevo za varovanje pragozda v Amazoniji. Deklarativno smo skoraj vsi za ohranjanje narave. Vse dokler krastača ali slepec ne vstopita na naš vrt, se na podstrešju naselijo netopirji, med nasajenimi rožami opazimo plazečo deteljo ali kakšen drug »plevel«, na podstrešju drvarnice gnezdo sršenov in »smrdljivce« v sobi ... Potem ob nepoznavanju teh organizmov prevladajo priučeni strahovi in predsodki. In tudi dejstva o ogroženosti in zavarovanosti vrste nas ne prepričajo, da jih ne bi neusmiljeno preganjali.

Lahko pa si ob tem, da gremo na vrt iskat korenček, vzamemo minuto časa in s telefonom (tega imamo ves

čas ob sebi) skušamo fotografirati opaženega metulja, gosenico ali cvetoč »plevel«. Kosilo zaradi tega ne bo bistveno kasnilo. Mi pa bomo verjetno ob uspelem posnetku iz radovednosti poskušali izvedeti, koga nam je uspelo fotografirati. Ni treba v knjižnici iskati slikovnih priročnikov, cela vrsta aplikacij na spletu nam praviloma dokaj dobro pomaga odkriti ime portretiranca. In ta ni več neznanec. Kot človek, ki smo ga srečali na ulici in se nam je predstavil. In odnos postane drugačen. Sodobni mediji nam mimogrede postrežejo še s kopico podatkov o njih – kaj potrebujejo za preživetje, s čim jim škodimo, ali so nam nevarni, kakšno korist imamo od njih ... Vsaj nekatere nam lahko postanejo celo všeč. Zelo verjetno ne bomo več preganjali krastače ali zelenca z vrta, mogoče celo zmanjšali število košenj trate in raje občudovali cvetenje avtohtonega cvetja. In lačne opravevalce na njih.

Spoštovane bralke in bralci, dovolite, da vas povabim na spoznavanje »sosedov«. Ne človeških, saj te

verjetno dobro poznate. Sosedov, ki živijo na vašem vrtu, na bližnjem travniku ali njivi, ob potočku, sprehajalni ali planinski poti. Bodimo pozorni nanje. Ko jih opazimo, jih poskušajmo foto dokumentirati. Ni potreben fotoaparater, naši mobilniki so že zelo uporabni za to. Že med poskušanjem, da jih posnamemo, se nekaj naučimo od njih – na primer, kako blizu jim lahko pridemo, ne da jih splašimo. Ob kavici ali soku med počitkom po kosilu nam bo telefon pomagal zvedeti podrobnosti o sosedu. Mogoče bi bilo dobro, da si uspele posnetke še natisnemo in fotografije obesimo v predsobi, nekje blizu izhodnih vrat. Da nas bodo podobe pred izhodom iz doma opomnile, koga lahko srečamo zunaj.

Danes je množično izumiranje vrst na Zemlji dejstvo. Za amazonski gozd v Braziliji ali koralne grebene v tropskih morjih ne moremo narediti veliko. Lahko pa prispevamo k ohranjanju življenja v domačem okolju. In tu lahko naredimo veliko. Brez strokovnjakov, projektov, le z dobro voljo. Prepričan sem, da se bo, ko uspete spoznati 20, 30 ali celo več rastlinskih in živalskih vrst okoli doma, marsikaj spremenilo. Sevnčanom sem januarja 2023 postavil izziv, ali uspejo do 22. maja (mednarodni dan biotske pestrosti) fotografirati 1000 vrst. Brez pomoči strokovnjakov. Marsikdo od njih si sploh ni predstavljal, da jih toliko živi v njegovi bližini. 22. maja (pričakovano) niso dosegli cilja, prešli pa so številko 700 vrst. In avgusta je bila fotografirana tudi tisoča. Nekateri od 30 sodelujočih so si zadali še svoje cilje, najbolj zahtevnega prijatelj in vsem planincem poznani Vinko Šeško, ki namerava sam fotografirati 1000 vrst.

V oktobru smo ob pomoči KŠTM v Lutrovi kleti pod sevnškim gradom odprli razstavo – na 20 velikih panojih so zapisane vse fotografirane vrste (ime, lokacija in avtor), 580 jih je predstavljeno tudi v podobi. Med njimi je nekaj vrst, ki so presenečenje celo za strokovnjake (na primer veliki pupek na Okroglicah, kvakač v krmeljskem ribniku). Načrtuje se že nadgradnja te akcije. Verjamem, da pobuda ne bo obstala le znotraj sevnških občinskih meja, temveč se bo vedno znova pojavljala tudi po drugih občinah. Ena možnost ste bralci teh vrstic. *Si drznete spoznati 50 ali 100 cvetočih, letečih, majhnih in malo večjih sosedov v domači občini?*

Muha goseničarka na navadnem rmanu / Foto Mateja Pompe

MAGIČNI GORJANCI

Barbara Kink, ZRSVN OE Novo mesto

Gorjanci so s sto tisoč zabeleženimi obiskovalci najbolj znano in obiskano dolensko pogorje, ki se nad Krško kotlino dviguje do Trdinovega vrha. Tu je bilo že leta 1900 zgrajeno prvo planinsko zavetišče. Gorski čok Gorjancev je 50 km dolgo in 18 do 22 km široko masivno hribovje na JV delu Slovenije, ki se razteza od Črmošnjic do Brežic v smeri jugozahod – severovzhod. Trdinov vrh je s 1181 m nadmorske višine tudi najvišji vrh JV Slovenije.

Slovenski Gorjanci so le del ekološko celovitega prostora, ki se razteza še daleč na Hrvaško. Na hrvaški strani je bil leta 1999 osnovan Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje, na slovenski strani pa je bilo predvideno, da se osrednji del Gorjancev zavaruje kot krajinski park, kar se po opredelitvi območij Natura 2000 ni uresničilo.

Za širše območje Gorjancev je značilna prepletenost panonskih in kraških pokrajinskih značilnosti, kakršnih ne najdemo nikjer drugje po Sloveniji. Naravne značilnosti opredeljujejo prostrani bukovi gozdovi z ohranjenima pragozdnima ostankoma na Ravni gori in Trdinovem vrhu. Popestrijo jih številne floristično zanimive košenice in različne gozdne združbe, ki so se razvile pod vplivom raznolikih ekoloških pogojev, predvsem v dolini Kobile.

Ohranjeni gozdovi so habitat velikih zveri (rjavi medved, navadni ris), netopirjev (širokouhi netopir in veliki navadni netopir), saproksilnih hroščev (bukov in alpski kozliček), potoki so habitat navadnega koščaka in velikega studenčarja, na košenice in gozdni rob pa so vezani metulji (veliki frfotavček, črtasti medvedek). Ohranjeni bukovi gozdovi z velikem

deležem mrtvega lesa so ugoden habitat belohrbtega detla in koconogega čuka. Obsežni gozdovi na Gorjancih so za nas izjemnega pomena, saj preprečujejo erozijo, poplave in plazove, skrbijo za čist zrak in oskrbo z vodo, blažijo klimatske ekstreme in naravne ujme, so rastlinski in živalski biotopi, služijo za oddih in rekreacijo, raziskovanje in proučevanje, skrbijo za rast lesa in drugih gozdnih dobrin.

Zaradi prepoznanega naravovarstvenega pomena so bili ključni predeli (Radoha, Gluha loza, potoki Pendirjevka, Klamfer, izvira Gospodična in Minutnik, košenice Miklavž, Črna lica, Rute in Javorovica ter pragozdova Trdinov vrh in Ravna gora) leta 2004 vključeni v omrežje Natura 2000. Na območju sta razglašeni dve ključni ožji gozdni zavarovani območji ter 36 ploskovnih in 203 točkovne naravne vrednote (od teh 185 jam).

Gorjanci so pomemben rezervoar neoporečne podzemne vode, ki je skladiščena v dolomitnih plasteh triadne starosti in predstavlja zelo pomembne vire pitne vode. Dolomitni vodonosniki so precej izdatni, voda je izredne kvalitete in ni v direktni povezavi s hitrimi površinskimi spremembami. Med najbolj znanimi izviri na strmih pobočjih so bajeslovna Gospodična in zaganjalka Minutnik ter Jordanov studenec. Bistri potoki, kot so Kobilica, Pendirjevka, Klamfer, Sušica in Bregana, pa so v severna pobočja vrezali globoke in slikovite doline.

Gorjanske floristične posebnosti so rumencvetna panonska detelja (*Trifolium panonicum*), ki jo je leta 1838 na Gorjancih našel kustos kranjskega deželnega muzeja Henrik Freyer, kranjski šebenik (*Erysimum carniolicum*), znan le še iz doline Sopote, ter hrvaški klinček (*Dianthus croaticus*), ki ima tu edina rastišča pri nas. Pogosta je tudi kranjska lilija (*Lilium carniolicum*) in več vrst orhidej: bezgova koaita (*Actinorhizas sambucina*), Fuchsova kukavica (*D.*

fuchsii), transilvanska prstasta kukavica (*D. transilvanica*) in pikastocvetna kukavica (*Orchis ustulata*), na posekah v Pendirjevki pa tudi lepi čveljci (*Cypripedium calceolus*). Dišeče cvetje privablja številne vrste metuljev, hroščev in drugih nevretenčarjev.

Z naravno dediščino je izjemno prepletena tudi kulturna dediščina s številnimi arheološkimi najdišči, zanimivo sakralno dediščino, linijo gradov v Podgorju, ohranjenim bogatim ljudskim izročilom Bajk in povesti o Gorjancih Janeza Trdine in nekdanjo gozdno železnico za prevoz lesa.

Gorjanci se raztezajo čez sedem občin: Semič, Metlika, Novo mesto, Šentjernej, Kostanjevica na Krki, Krško in Brežice, zato je za ohranjanje tega območja potrebno celovito upravljanje in sodelovanje. Za Gorjance je značilna tudi pestra poselitvena preteklost s sožitjem obmejnega slovenskega in večinoma uskoškega prebivalstva. Na slovenski strani je najvišje naselje Planina pri Podbočju (648 m), sledijo Javorovica (554 m), Gradec (520 m), Brezje v Podbočju (536 m), Jugorje pri Metliki (554 m) in Sela pri Jugorju (520 m). Podgorje je sicer poseljeno že od pradavnine.

Gorjance bogati izjemna naravna in kulturna dediščina, zato se ob naslednjih obiskih zavedajmo naravnih danosti in spoštujmo naravno bogastvo.

Cvetje na Gorjancih / Foto Andrej Hudoklin

Na Gospodični / Foto Andrej Hudoklin

Srednji detel / Foto Branko Brečko / Hrastov kozliček

DOBRAVA

Mojca Bogovič, Zavod za gozdove

O hrastih smo v Planinskih utrinkih že pisali. Samo ponovimo: hrast graden obvladuje gričevnat in hribovit svet in ga je v lesni zalogi naših gozdov več kot hrasta doba. Dob je specialist za nižino, ravninske in mokrotne predele. Zdaj nam je torej jasno od kod Dobova, Dobrava, Dobe – imena naših krajev. Dobrava za planinstvo in pohodništvo sicer ni zanimiva, morda bolj bližnji Jovsi. Kljub temu menimo, da je prav, da vsak ljubitelj narave pozna nekaj osnovnih dejstev o tem gozdu.

Gozdni kompleks Dobrava leži SV od Brežic in je po površini nekoliko manjši od bolj znanega Krakovskega gozda. V osnovi sta to dva dokaj podobna ekosistema, saj sta na enakih rastiščih s podobnimi talnimi razmerami. Vendar ima Dobrava veliko bolj pestro preteklost, ki se odraža tudi v današnji »zunanji podobi«.

Nižinski hrastovi gozdovi so se ohranili na rastiščih, ki za kmetijsko rabo niso bila primerna, a je ravnina

slovensko kmetijsko politiko vedno mikala. Zato so se v petdesetih letih prejšnjega stoletja odločili gozdu iztrgati nekaj površin in jih spremeniti v kmetijske namene. Tako je bilo na območju Dobrave izkrčenih in preoranih prek 100 ha gozdnih zemljišč. Po nekaj letih neuspešne setve in žetve kmetijskih kultur so se odločili za ponovno ogozditev. Izbor drevesnih vrst za sadnjo je bil dokaj pester in popolnoma neprilagojen rastiščnim razmeram. Največ površin je bilo v letih 1962–1970 zasajenih s hitrorastočim zelenim borom, primešani so bili rdeči hrast in črni oreh (vse tujerodne drevesne vrste), smreka, macesen. Delež smreke je po sušnem letu 2003, ko so se preveč namnožili tudi podlubniki, radikalno upadel, kar za polovico. Zeleni bor napada parazitska gliva – mehurjevka zelenega bora ali ribezova rja. V tem obdobju zeleni bor zaradi svoje hitre rasti že dosega sečno zrelost, marsikje tudi fizično. V zadnjih dveh letih so močni vetrovi porušili in polomili več gozdnih sestojev prav zaradi fiziološke oslabeledosti zelenega bora.

Usmeritev je, da se na teh ogolelih površinah ponovno vzpostavi hrastov gozd. S tem namenom je ob koncu leta 2023 potekala sadnja 7000 sadik hrasta doba in kot primes 3500 belega gabra in lipe. Dva zaključena objekta v skupni površini 3,5 ha sta ograjena z 2 m visoko ograjo za zaščito pred objedanjem divjadi. V naslednjih letih bo še potekala intenzivna obnova in premena gozda v bolj naravno obliko v sklopu rednega gospodarjenja in kohezijskega projekta. Je pa tukaj težko načrtno gospodariti, saj je le dobra četrtina

gozdov v državni lasti, vse ostalo je razdrobljena majhna zasebna gozdna posest. Veliko lastnikov je neznanih, živijo v tujini ali pa jih gozd preprosto ne zanima.

Celotno območje Dobrave je skupaj z Jovsi v območju Nature 2000 zaradi izjemnih in redkih habitatnih tipov ter nekaterih vrst dvoživk, hrastovega kozlička (hrošč) in predvsem srednjega detla. Prav zaradi tega posebnega ptička je bilo v okviru LIFE projekta zakupljenih 100 starejših hrastov. Stari hrasti z debelimi suhimi vejami in dupli predstavljajo ustrezno mrežo ekocelic z namenom izboljšanja življenjskih pogojev za detla.

K sreči projekt z začetka novega tisočletja ni uspel – želje po regijski deponiji sredi gozda so bile pravočasno zatrte. Narava nas uči, da proti njenim zakonitostim ni smiselno ukrepati. Na dolgi rok se obrestujeta sobivanje in spoštovanje.

Velikonočnica / Foto Mehmed Tokić

VELIKONOČNICA

Tončka Tokić

Odsek za varstvo gorske narave PD Brežice je v marcu 2023 organiziral naravovarstveni izlet na Boletino pri Ponikvi, kjer smo si ogledali okoli hektar veliko rastišče velikonočnice. Izleta se je udeležilo osem članov PD Brežice. Do varovanega rastišča velikonočnice v Boletini nas je popeljal predstavnik Turističnega olepševalnega društva Ponikve in nam ga tudi podrobneje predstavil.

Velikonočnica je redka ogrožena stepska rastlina in zato zaščitena. Že zgodaj spomladi lahko opazimo njene vijolične cvetove, ki se razvijejo, še preden rastlina dobi liste. Njen cvet je zvonast in pokončen, kar je posebnost v družini kosmatincev, ki imajo praviloma povešene cvetove. Cvet sestavlja šest svetlo vijoličastih, na zunanji strani svilnato dlakavih listov. V notranjosti cveta so številni živo rumeni prašniki in pestiči z dolgimi vratovi. Cvetove oprahujejo divje čebele in čmrlji. Vijoličasta lepota, ki je obdana z nežnim puhom, je svoje ime dobila po veliki noči, krčanskem prazniku. Pojavi se, ko skopni sneg in prvi sončni žarki dodobra ogrejejo s travo porasla apnenčasta tla. Ta ne dovoljuje strojne obdelave, kaj šele gnojenja.

Rastišče velikonočnice v Boletini je največje v Sloveniji in je zavarovano z občinskim odlokom. Občina Šentjur je zemljišča odkupila in si močno

prizadeva, da to ranljivo cvetico ohrani. Koncesijo za upravljanje z rastiščem ima Turistično olepševalno društvo Ponikva, strokovni nadzor pa opravlja Zavod RS za varstvo narave. Letos so našteali čez 1400 cvetov.

Po ogledu rastišča smo se še sprehodili po Kraški vodni učni poti Stanka Buserja, se ustavili pri cerkvi sv. Ožbalta v Unišah, kjer smo na kratko postali za malico. Pot nas je vodila skozi spominski park na Ponikvi. Ogledali smo si spomenik NOB, posodobljeno vodno korito, klop za srečevanje in povezovanje ljudi ter spomenik v obliki protitankovske ovire, postavljen ob 25. obletnici samostojne Slovenije. Ob videlih lepotah in zanimivostih obiskanega kraja smo bili zelo zadovoljni.

Boletina pri Ponikvi / Foto Mehmed Tokić

Korito za vodo v gorah / Foto Vesna Stančič

HIGIENA V GORAH

Izposojen članek

Komisija za varstvo gorske narave – članica njenega izvršnega odbora je tudi naša Olga Kržan – je v rubriki NOVICE na spletni strani PZS 1. novembra 2023 namenila pozornost problematiki higiene v visokogorju. Članek o tem je objavila Manca Ogrin, predstavnica PZS za odnose z javnostmi. Z njenim dovoljenjem besedilo povzemamo z namenom, da se pridružimo tistim, ki z odgovornim obiskom gora prispevajo k ohranjanju narave. »Vsaka kapljica čiste vode šteje na koncu za kakovostno vodo,« je moto tega zapisa, ki je nastal v projektu Izboljšanje stanja vrst in habitatov v Triglavskem narodnem parku.

Eno najpomembnejših vprašanj higiene se dotika vodnega sveta v visokogorju. Alpe pokrivajo približno 11 odstotkov Evrope in prispevajo 90 odstotkov vode nižje ležečim območjem. So torej tudi vir pitne vode v naših domovih. Hkrati pa visokogorski vodni svet predstavlja vir življenja rastlinam in živalim, med katerimi so številne zavarovane in tudi vse redkejšje v naravi. V Triglavskem narodnem parku imamo edina alpska jezera pri nas, od tega je eno največje stalno naravno jezero v Sloveniji, in več kot 250 vodnih izvirov. Tu so še izjemno pomembni naravni zadrževalniki vode – barja in močvirja, ki imajo pomembno vlogo pri uravnavanju količine vode v času deževja in taljenja snega ter zadrževanju vode v času suše.

Je umivanje rok res lahko takšna težava za naravo?

Umivanje rok se na prvi pogled zdi zanemarljiv vpliv na naravo. Vendar danes uporabljamo številna zaščitna sredstva, kot so sončne kreme in sredstva proti klopm, ki s svojimi sestavinami predstavljajo tujek v naravnem okolju. Ko gledamo samo z lastne perspektive, vpliv ni velik – samo enkrat smo si oprali preznjene in lepljive roke in obraz. Vendar vsak dan na taki poti srečamo številne pohodnike. Kopanje ali pomivanje posode je v visokogorskih jezerih prepovedano v celotni Evropi in vseh alpskih zavarovanih območjih, tudi v Sloveniji. Posledice se v kalni vodi ne vidijo takoj, vendar se skozi leta začnejo razraščati alge, ki kažejo na to, da je nekaterih hranil v vodi preveč, saj se z njimi hranijo. Za razliko od jezer v nižinah so visokogorska jezera bistveno manjša in prav tako so manj pretočna. V njih po naravni poti ne živijo ribe razen v nekaterih, kamor jih je naselil človek, in danes predstavljajo invazivne tujerodne vrste, ki škodujejo ekosistemom.

'Skromnost je lepa čednost' naj bo vodilo pri porabi vode v kočah

Če smo doma navajeni, da voda vedno priteče iz pipe, je v visokogorju situacija precej bolj zahtevna. Visokogorske kočice so odvisne od padavinske vode, največji obisk v gorah pa je v poletnem času, ko je padavin najmanj. Ko se odpravimo v visokogorje, se vodnim razmeram prilagajajo tudi naše navade. Na

srečo imamo danes zelo napredne materiale oblačil, ki se hitro sušijo in ne zadržujejo vonja, zato naj bo obisk visokogorja tudi odgovoren do porabe vode: umivanje naj bo skromno, brez tuširanja, vsak deciliter vode porabimo le, če to res potrebujemo.

Oskrbniki v kočah si prizadevajo, da v skladu z današnjimi higienskimi standardi skrbijo za čistočo koč in kuhinj, mi pa lahko prihranimo pri vodi tako, da je za lastno higieno ne porabimo veliko. Vsekakor pa zamujeno lahko hitro nadoknadimo po prihodu v dolino.

Tudi živina na planinah potrebuje vodo

V poletnem času planine oživijo kot nekoč: pastirji priženejo živino na kakovostno visokogorsko pašo, ki daje značilen okus domačim izdelkom. Visoke poletne temperature pa jim prav nič ne prizanašajo, kar se že pozna v pomanjkanju vode v poletnih mesecih. Naravni izviri so tu redki, zato agrarne in pašne skupnosti pogosto za živino vodo zbirajo v kale – kotanje, v katere se s padavinsko vodo nabira voda, iz njih pa je speljana voda v korito. Kali so na planinah tudi življenjski prostor dvoživk, kot so veliki planinski pupek, planinski močerad, hribski urh idr.

V Triglavskem narodnem parku imamo edina alpska jezera pri nas, od tega je eden največje stalno naravno jezero v Sloveniji in več kot 250 vodnih izvirov. Tu so še izjemno pomembni naravni zadrževalniki vode – barja in močvirja, ki imajo pomembno vlogo pri uravnavanju količine vode v času deževja in taljenja snega ter zadrževanju vode v času suše.

Osvežitev v kalih in koritih pa ob visokih poletnih temperaturah izkoristijo tudi naši štirinožni spremljevalci na pohodih. Na prvi pogled se zdi, da nimajo vpliva na kakovost vode, če samo malo popijejo in se na hitro ohladijo v kalu, vendar imajo predvsem zaščitna sredstva proti zajedalcem in klopom (ampule in ovratnice) negativen vpliv na vodo. V stoječih vodah so lahko prisotne tudi različne bakterije, zato za zdravje psa raje nosimo vodo s sabo.

Invazija belih robčkov je odraz našega odnosa do narave

Še posebej v zadnjih letih razmaha obiskovanja narave in gora so prizori belih robčkov v naravi kar pogost prizor. Rešitev je zelo enostavna in praktična: vrečke za pasje iztrebke (četudi nimate štirinožnega prijatelja, so izjemno cenovno dostopne). Če niste prepričani, da bodo res zdržale, jih lahko pospravite v še eno močnejšo vrečko in jih odložite v zabojnik v dolini. Veliko potrebo v naravi opravimo samo takrat, ko druge možnosti ni oziroma je koča predaječ. V naravi stopimo nekaj metrov s poti in v primeru velike potrebe zakopljemo tisto, kar smo pustili za sabo. Robčke vedno shranimo v vrečko in odnesemo v dolino – ne samo narava, tudi obiskovalci, ki prihajajo za nami, nam bodo hvaležni.

Prepoved kopanja v TNT / Foto Tilen Heberle

Afriška divjina / Foto Andraž Hribar

PODVIGI NAŠIH PLANINCEV

Neznane konstalacije

Andraž Hribar

Po 20 letih ukvarjanja z orientacijskim tekom sem nove izzive našel najprej v trekingu, nato triatlonu in kolesarjenju, zadnje čase pa v pustolovskih tekmah. Tekmujejo ekipe – na krajših dvočlanske, na daljših štiričlanske – z obvezno predstavnico ženskega spola. Vključene so različne discipline: tek, kolesarjenje z gorskim kolesom, veslanje bodisi po morju bodisi po rekah in druge, ki si jih zamisli organizator, na primer spust po urvi, vzpon po ferati ali iskanje prehodov skozi kakšno jamo. Vzdolž proge tekmovalci iščejo kontrolne točke, tako da je v vsakem trenutku potrebna navigacija s pomočjo karte in kompasa.

V letu 2023 sem se lotil malo zahtevnejšega projekta. Najprej sem se spomladi udeležil Adventure Race Croatia (ARC), ki je tekma v sklopu svetovne serije in je neformalna kvalifikacija za svetovno prvenstvo; to je bilo letos v Republiki

Južna Afrika (op.: to je pravo poimenovanje države, v vsakdanji rabi pa je najpogosteje slišati napačno ime Južnoafriška republika).

Na hrvaški tekmi smo se izkazali, kar nas je motiviralo za jesenski odhod v Afriko. Pustolovščina je bila nepozabna, pravi test, iz kakšnega testa smo. Glavo mi je napolnila s toliko spomini in doživetji, da sem moral del tega izliti na papir. Nastalo je več tekstov, tu so objavljeni izseki.

To ni »grem malo pogledat«

Maja in Tomislav sta bila pobudnika in realizatorja odprave na ARWC (Adventure race World Championship) 2023 v Južno Afriko in sta zaslužna, da sedaj sedim na »napačni« hemisferi, kjer nič ni tako, kot smo navajeni. Še voda v lijaku se vrti v napačno smer. Epska odprava, pustolovščina v pravi definiciji: »Pustolovščina je tam, kjer lahko umremo, in kamor gremo zato, da bi preživeli.« (Messner) Napovedano je bilo sprva več kot 600 km poti, nato je organizator objavil, da jih bo več kot 700, pred štartom pa se je napoved ustavila pri 840 km. 840 km na nogah, na kolesu ali z veslom! Naj takoj povem, da se je organizator malo zmotil – različni GPS zapisi ekip kažejo, da smo oddelali med 930 in 1000 km, kakor kdo.

To ni vikend tekma. To ni sprehod z nahrbtnikom. To ni »grem malo pogledat«. To je garanje, trpljenje, bolečina in nihanje med delirijem in komo. To je iskanje težav in reševanje iz njih, vedno znova. To je umestnost zastavljanja dosegljivih ciljev, ki segajo po osebnem maksimumu. To je združitev štirih oseb v ekipo, ki morajo delovati po istih principih. Glavni in ultimativni pogoj je, da prispe v cilj ekipa. Posameznik je v drugem planu. Cilji so jasno zastavljeni, naloge preprosto izražene, navodila direktno razdeljena. V vsaki bitki se za najtežje naloge vedno išče prostovoljce. Če moraš človeka prositi ali mu ukazati, naj nekaj naredi, bo morda to sprejel, vendar se bo ob prvi oviri obrnil in povedal, da ni šlo. Če se človek javi prostovoljno, bo premagal vse ovire. Zato se za udeležbo na takšni tekmi ne prosi. Zato se ne ukazuje. Zato se samo vpraša: »Si za? Si za žulje, vnetja, srbečico, strah, nelagodje, zmrzovanje, vročino, dehidracijo, lakoto, drisko, izpadanje nohtov? Ali te moti nevarnost elementarnih nevarnosti?«

Vseh naštetih težav ne bo nobeden premagoval sam, ekipa bo tu v najbolj črni noči, na najbolj vetrovnem grebenu, na najbolj nevarni brzici. Ekipa bo pomagala, vse dokler bo posameznik imel voljo. Tako močna je ekipa – skupaj zmore ogromno, skupaj premaga vse. In tako krhka je ekipa – brez volje enega člana razpade. In jaz sem bil za kri, za solze.

Pa pogledajmo to ekipo: Maja je znana z vzdržljivostnih tekem, domači so ji tek, kolesarjenje, triatlon in še kaj. Tomislav je vrhunski in vsestranski kolesar. V ekipo je po nekaj spremembah prišel Marin, ultra vzdržljivostni tekač in vsestranski mojster – od vlivanja karbonskih elementov do sestavljanja stolpa

iz vžgalic. Jaz sem orientacist, testiran v različnih vzdržljivostnih športih. Kratek in jedrat argument, da je vsak posameznik sposoben opraviti s progo, ki nas čaka.

1000 km spominov

ARWS, 7 dni. Pred sabo imam 47 kart A3 formata, merila 1 : 50.000. Vse odrabljene karte sem sproti shranil v nahrbtnik in jih na tranzicijah zapakiral. Prinesel sem jih domov, jih posušil in zravnal. Dve karti sta mi žal razpadli, dve sta poškodovani, ostale so tu. 1000 km spominov.

Dolgočasno nabijanje pašnikov prvih 30 km prve etape v Afriki je organizator namenil temu, da razvleče 109 ekip in da nam izprazni zaloge energije in volje. Sledilo je 20 km peščene svile puščavskih sipin. Prvi stik z lepoto. Estetika narave in lepota dimenzij prostora in časa sta zahtevali, da se prvič zazremo vase in se vprašamo, iz kakšnega testa smo. 20 km neskončnosti valov, ki so srkali odločnost. Koliko je je v nas? Za lonček? Za bazen? Kako hitro bo odločnost skopnela? Kako daleč smo pripravljeni riniti? Kako daleč v neznano, v duha, tveganje, poškodbe, kako daleč v bolečino, puščavo, hribe, noč, kako globoko smo pripravljeni testirati voljo?

V moji ekipi, tako na ARC kot v Afriki, sem imel prednost – bil sem navigator. Večkrat razmišljam o še eni vrsti volje, ki je jaz ne poznam, so jo pa zagotovo izkusili drugi v timu. Kaj jih je vodilo, da mi sledijo povsod? Brez ugovora. Brez komentarja. Jaz levo, oni levo. Jaz v hrib, oni za mano. Jaz v grmovje, oni stokajoč v svojem tempu, kakor je pač šlo. Jaz v noč, oni v noč. Jaz v dež, točo, mraz, reko, v neskončno pobočje, puščavo ... V PUŠČAVO ... Oni za mano. Kakšen test volje je to? Kakšne strahove mora človek odriniti na stran in iti naprej? Kakšno zaupanje to zahteva? To je moč ekipe.

2. treking smo začeli z nočjo. Ob vznožju hriba je bil prvi orientacijski oreh, najti sem moral edino pot proti vrhu. Vzel sem si čas, kolikor sem ga potreboval, in mirno našel pravo stezo. Prihajal je dež, po polnoči bo postalo mokro. Za prvim hribom nas je čakal spust po vrvi, na katerega sem moral iti z osmico, ker sem gri-gri pozabil. Osmice nisem uporabljal deset let in sem bil nervozen, ker z njo nimam izkušenj. Malenkost sem hitel in gnal ekipo, a ne preveč. Lepo smo se premikali. Padel sem v fokus. Zdramil me je

Odhod na štart / Foto Andraž Hribar

zgolj veter, moral sem se obleči. Kasneje dež in kontrola nahrbtnika ter opreme, če je zaščiteno vse, kar mora biti. Preostale ure sem pa tolkel azimut. Ocenil sem, da so na planoti povečini pašniki, ki jih sekajo ograje, in da ni ovire, da gremo samo naravnost. Šlo je dobro, a vedno sem prišel nekako preveč levo. Že 230 km sem se ukvarjal z vprašanjem, kako da nikakor ne morem poravnati karte, kompasa in terena in da me vedno vleče v levo. Nato mi je kapnilo: karta ni orientirana proti magnetnemu severu, temveč proti geografskemu severu! Eureka in šok! Pa kako, da tako pomembnega podatka niso povedali ali napisali na karto??? Ni kaj, resnično smo pri nas, na Balkanu, razvajeni glede kvalitete kart. Mozgal sem, koliko že znaša odklon med obema severoma. 12°? JAR je na istem poldnevniku kot rodna gruda, vendar ali je odklon na južni hemisferi enak? Vizualiziral sem globus in risal azimute ter odklone, nato pa zaključil, da bo bolj robusten pristop pravi. Orientiral sem karto po eni od ograj, ocenil, kolikšno je odstopanje od igle na kompasu, in se nato naučil, da sem ob vsakem orientiranju karte z roko trznil v levo. Vsakih 15 sekund. Šlo je.

Pot nam je presekala cca 6 m visoka ograja z opozorili, da streljajo na vsakega. Vrata so bila zaklenjena. Ni nam bilo jasno, kaj zdaj. V navodilih organizatorja je eksplicitno pisalo, da naj ne plezamo čez to ograjo. Iskali smo prehod, nato pa videli ekipe, kako hodijo po drugi strani. Toliko o navodilih organizatorja. Zlezli smo skozi neko luknjo za jazbece in nadaljevali. Na vzponu sva s Tomasom padla v krizo. Ata Marin je očitno preutrujenega Tomasa navezal na vrv in mu vzel nahrbtnik. Jaz sem se še vedno pretvarjal, da zmorem več, kot je res, tako moji znaki niso bili očitni. Zaostal sem in si vzel deset

minut, se brez ihta preoblekel in okrepcal, nato pa stekel za ekipo.

Kompleksno vprašanje: kaj sploh je osebna kriza na takšni tekmi, zakaj nastopi in kako jo človek prebrodi? Po mojem subjektivnem občutku je Tomas najpočasneje padel v krizo, ki je bila vedno blaga, se je pa najdlje pobiral. Majine krize so bile zelo tihe. Marin pa je dramatik, vreden Shakespeara. Ko pade, pade s stilom in glasno ter nato že naslednji trenutek znova pomaga drugim, če se ni ravno zakadil za traktorjem v neki nori ideji, razumljivi samo njemu. Kakšne so moje krize, bi bilo bolje, da opiše kdo drug. Sam bi rekel, da se potegnem vase in v osamo, ostanem v ozadju ali grem malo naprej ali odtavam v drugo dimenzijo. Le krize na kolesu so drugačne, ker prihajajo počasneje. V klance smo kolesa rinili in se na spustih osvežili. Marin je bil ata ekipe in je od štarta skrbel bolj za druge kot zase. Zato je njemu prvemu zmanjkalo zalog. Prva resna kriza in test za ekipo sta tako prišla na kolesih kakšnih 20 km pred 2. tranzicijo. Marin je bil izčrpan. Začeli smo se prerekati, ali spati ali ne. Moja ocena je bila, da želji po počitku botrujeta dehidracija in lakota, ne umska utrujenost. Torej počitek na 40°C ne bo čisto nič pomagal. T. i. Power-nap (15 minut spanca) pomaga, ko je glava utrujena; če je utrujeno telo, ne pomaga nič. Tudi Maja je menila enako, zato smo rinili naprej in mrevarili Marina, ki je negodoval. Morali smo ga zveliči do T2. Na začetku mesta je bila trgovina, tu sem se prvič srečal z lokalnimi navadami glede prigrizkov. Nakupili smo zaloge, med drugim sem ubodel sendvič iz ocvrtega kruha z mletim mesom in polpekočimi feferoni. Kar naenkrat sem vzljubil to deželo! Kasneje sem bil na krut način poučen, da je tole mesto še znotraj civilizacije, s prisotnimi belci in temu primernim izborom hrane. Zaključek krize: na

Preдача informacij o pravilih tekme / Foto Andraž Hribar

Organizacija hrane pred tekmo / Foto Andraž Hribar

tranziciji se je Marin stuširal, pomagal sem mu z ležalnikom, pivom in hrano. Po dveh urah spanca je bil kot nov, pripravljen na vse.

Sledili so kilometri makadamskih cest po dolinah in genialne granitne oblike. Nismo mogli verjeti, da je vse to naredila narava. Kamnite gmote so bile od daleč videti kot pradavna mesta, kot ostanki civilizacij. Še ko smo prišli bližje, so možgani videli preveč vzorcev, da bi sprejeli dejstvo, da tega niso izklesali ljudje. Optične igre so nas zaposlovale ure.

Pričeli smo se vzpenjati proti najvišji točki naše tekme, krenili smo znova gor, v 1600 m visok vihar ni vrh in v usodo. Rastlinje, razen trave, je izginilo, teren je postajal vse bolj strm, veter je naraščal. Videl sem oblak nad sabo, čutil sem veter, slišal sem grobno tišino pred viharjem. Ustavil sem ekipo in jim povedal, da gremo v sranje. Gor bo resnično zahtevno, veter bo in mraz. Za vrhom nas čaka 10 km grebena. Oblekli smo se, stisnili zobe in šli. Na sebi sem imel vetrovko in plastično pelerino, ki je pokrivala tudi nahrbtnik. Prebijali smo se po brezpotju čez travnike in se izogibali kamnitim stenam ter grizli kolena v strmino. Veter je naraščal. Ko se je uprl vame, je vlekel z mene pelerino, kapuco mi je ali slačilo ali metalo prek oči, da nisem videl, dež je nosilo vodoravno ... Vse to plahutanje pa bobnenje vetra je tako motilo vid in čut za ravnotežje, da se mi je na trenutke zvrtilo. Pri vsakem pogledu nazaj, ko sem ohranjal stik z ekipo v megli (slišali se nismo nič, zrak je bobnel od vetra), sem bil zelo previden – ob vsaki rotaciji me je skrbelo, da bom izgubil ravnotežje. Na vrhu je veter divjal neovirano in oblival nas je tok mešanice megle in dežja, kasneje pa toče – vse je neslo horizontalno. Ekipo sem vodil malo pod grebenom, kjer sem našel nad prepadi prehodne police, ki so bile ravno toliko pod grebenom, da je bilo vsaj malo zavetrja. A

mestoma smo morali prečkati greben in poiskati odcep. Tam je bilo noro!

Težavo sem imel tudi s karto. Zaščita ni zdržala in voda jo je razmočila. Barva se je popolnoma razmazala, edino, kar je ostalo malo vidno, je bila črta flomastra. Teoretično bi lahko rekel Marinu za rezervno karto, a kako jo v vetru in dežju spakirati v folijo, da ne razpade? Izmeril sem razdaljo in preprosto vodil po azimutu, grebeni so se na srečo lepo lomili, tako da je vse skupaj izpadlo kot trening z okni na karti (orientacisti veste, o čem govorim). 1,5 km proti SV, 2 km proti SZ in tako naprej.

Z mislimi znova nazaj

Dovolite, da skočim v kolažu misli znova malo nazaj. Pomembno se mi zdi opisati, kako sem psihično zmogel vse te kilometre. V štartu nisem vedel, kako bom zmogel drugo kolesarsko etapo, tistih 220 km. V tem srednjem delu proge sem na vsaki etapi uporabil psihološko samoprevaro. Morate verjeti, ko pravim, da ni bilo lahko. Do T7 sta moja ekipo zapustila dva moška, s katerima naj bi si pomagali in s katerima bi skupaj pomagali Maji – zelo zelo redke so ekipe, kjer se ženski ne pomaga z vlečenjem, rinjenjem ali nošenjem. Maja je nesporno »zver« z noro voljo in vztrajnostjo, vendar si nisem delal utvar, kaj me čaka. Do T7 sem se dvakrat soočil s smrtnim strahom, na vihar nem grebenu glede ekipe, na kajaku zase. Do T7 sem opravil najdaljši treking in najdaljšo kolesarsko turo v svojem življenju in to zaporedoma. Sedaj je bila moja naloga, da podrem ta rekord, ki sem ga postavil včeraj. Zatekel sem se k že opisani metodi, s katero sem preživel zadnje mesece življenja – korak za korakom. Samo to etapo še opravim, potem pa magari odstopim.

In je šlo! Celó zelo užival sem! Mletje kilometrov,

Predstava na otvoritvi

občutek, ko najdeš kontrolo po 100 km, vse še vedno v timu, čeprav okrnjenem, srečuješ druge ekipe – na začetku smo se gledali izpod čela, tudi kakšna pikra beseda je letela: »Nimate prižganih zadnjih luči, pa so obvezne.« Ali: »Vsi člani tima morajo priti na KT, ne samo eden.« Sčasoma je pa vse to zbledelo. Dlje ko je trajala tekma, bolj iskreno smo drug drugemu čestitali, da se še vedno premikamo. Sploh ekipam, ki so bile v polni sestavi, sva z Majo vedno iskreno čestitala. Bile so vse redkejše.

Občutki, ki so me prevevali ob tem rušenju osebnih rekordov, so bili nori. Toliko dnevnih ciljev, ki jih enega za drugim izpolnjuješ! Uspeh na uspeh. Bilo je dovolj časa tudi za filozofiranje. Z Majo sva modrovala, da na koncu koncev niti ni tak problem odvoziti takšno dolžino, gre samo za čas na kolesu. In ta čas je v našem vsakdanu omejen. Doma si nikoli ne vzamem toliko časa, kot je potrebno, vedno v možen časovni okvir tlačim trening, čim več kilometrov, nato se ubijam, ko poskušam priti v službo ali domov ob določeni uri. Tu pa tega ni. Vozil sem in gledal okolico. V nekem trenutku sem se zavedel, da mi sonce peče

desno roko, ne več leve. Pogled na uro. Šest jih je minilo. Da sem spremenil generalno smer iz Z proti JZ je trajalo štiri ure. Brezčasnost me je opijanila. Vse je bilo tako enostavno. Večkrat sem na progi pomislil na ženo in otroke. Včasih zaradi lepot, dvakrat sem jim poslal svoje zadnje misli, včasih v želji, da delim občutke, ki so me razganjali. Želel sem, da bi jim lahko ta čustva in slike nekako prelil. Tako kot mama lastovica izbljuva hrano otrokom – bizarna paralela, vendar čisto na mestu. Opazoval sem namreč lastovico, kako lovijo mušice. Spraševal sem se, kolikšna je verjetnost, da je katera od njih iz mojih krajev v Evropi.

A tudi misli na družino so postale nekako čiste. Zelo čisto čustvo radosti in ljubezni, brez obremenjenosti, skrbi, obvez, dolžnosti, divjega tempa življenja. Da bi še kdaj šel v službo, si v tistem trenutku sploh nisem znal predstavljati. *Resno sem se vprašal, ali se bom znal vrniti v pravo življenje, ko bo vsega tega konec.*

Priporočamo branje celotne zgodbe, ki jo najdete na spletni strani Orientacijskega kluba: <https://okbbrezice.wixsite.com/orientacijski-klub-b>. Tudi fotografije, ki jih iz objektivnih razlogov v PU nismo mogli objaviti, boste videli tam.

Naš Camino

Vida Tomše

S Seko Lorenci in Stankom Kokaljcem sem se 25. aprila 2023 podala na tritedensko pot po portugalskem Caminu. Ideja je že dolgo visela v zraku, opogumila sta nas Vojko in Zdenka Kovačič, ki sta že dvakrat prehodila najdaljšo pot, francosko. Seka se je brez oklevanja odločila, čeprav je prav takrat oslepela na eno oko; operacijo je preložila na konec maja.

S prvimi pripravami so se pojavila pomembna vprašanja. Kdaj odidemo? Naj počakamo trdnejšo vremensko napoved? Naj kupimo enosmerne ali povratne vozovnice? Kaj če ne bomo zmogli? Kaj če bo deževalo? Kar veliko je bilo dvomov, a smo sklenili, da ne bo deževalo in da bomo zmogli! Določili smo datum in kupili povratne karte. Na poti bomo tri tedne. Začeli smo trenirati – vsakodnevna hoja, včasih celo z obteženim nahrbtnikom. Pred odhodom nas je precej zaposlila prtljaga: tehtanje vsakega kosa, dajanje na kup in jemanje s kupa, dokler ni moj nahrbtnik dobil dokončne vsebine in teže sedem kilogramov. Pravijo, da je primerna teža nahrbtnika za Camino desetina lastne teže. Preden pa krenemo na pot, naj nanizam še nekaj splošnih informacij.

Camino je španska beseda za našo pot. Camino de

Mi trije: Seka, Stanko, Vida

Santiago ali Pot sv. Jakoba je ena izmed najbolj znanih krščanskih romarskih poti, ki vodijo iz raznih delov Evrope in se stečejo v pokrajini Galicija pri grobu sv. Jakoba v katedrali v Santiagu de Compostela. Po verskem izročilu je bil Jakob apostol, ki se je po smrti Jezusa leta 33 odpravil na Iberski polotok oznanjat evangelij. Po vrnitvi v Sveto deželo so mu odsekali glavo. Njegovi učenci so odpeljali Jakobovo telo v Španijo, kjer so ga pokopali v grobnico z napisom. Leta 813 je pastir iz Galicije opazil zvezdo, ki je močno sijala na neko mesto na polju. Kraj so raziskali in tam odkrili grobnico. Od takrat se kraj imenuje Santiago (sveti Jakob) de Compostela (polje – zvezda). Kralj Alfonz je dal na tem mestu zgraditi cerkev. Sledili so številni romarji, ki so prihajali na ta kraj po različnih poteh. Poleg Rima in Jeruzalema je to postala najbolj priljubljena romarska destinacija. Ob vseh poteh so začela rasti prenočišča, albergi. Srednjeveški romarji so iz Santiaga potovali še naprej do rta Finisterre, na »konec sveta«, kjer so nabirali školjke. Le-te so si pričvrstili na obleko kot potrdilo, da so dosegli cilj romanja. Školjka je še danes razpoznavni znak Camina.

Do Santiaga de Compostele vodi danes veliko poti, najbolj znana in najbolj obiskana je francoska, ki je od Pirenejev do Santiaga dolga okrog 830 km, naprej do obale pa meri skupaj čez 1000 km. To sta prehodili naši Seka in Andreja Ogorevc pred desetimi leti. Romarji pridejo na cilj še po Caminu del Norte – severna pot vzdolž Biskajskega zaliva, Caminu

Primitivo – celinska, Caminu Inglese – angleška in seveda Camino Portugal, po kateri smo šli mi trije. Večina Jakobovih poti po Španiji je vključenih v Unescov seznam svetovne dediščine. 66 % vseh romarjev prehodi francosko pot, portugalsko pa 16 %. Iz duhovnih razlogov hodi 25 % ljudi, iz kulturnih in drugih 75 %. Razlogi za pot so torej različni, zame je bil izziv dokazati, da zmorem, in tudi pobeg iz vsakdana. A da zmoreš, so potrebne tri kreposti: trdna volja, dobra telesna pripravljenost in prilagodljivost.

Pa pojdimo na Pot – Buen Camino

V večernih urah smo poleteli iz Zagreba v Frankfurt Hahn in zjutraj naprej v Porto. Tam smo nabavili romarski potni list, v katerega smo nabirali žige vso pot do cilja. Najprej smo si mislili ogledati Porto, a nas je radovednost gnala naprej. Z iskanjem prenočišča smo imeli začetniške težave, bilo je kar daleč, več kot 20 km, po asfaltu in vročini, neprespani, utrujeni, moje noge otekle, rdeče, boleče. Joj, kam sem se odpravila? Že prvi dan same težave ...

Počitek se je prilegel. Pešačili smo ob čudoviti portugalski obali, 25 km ali 37.000 korakov. Dnevi so minevali v soncu, vetru iz Atlantika, v čudoviti naravi, med romarji od vsepovsod. Na nahrbtniku smo imeli slovenske zastave. V nekem trenutku smo iz telefona zaslišali slovensko glasbo.

»Od kod ste?«

»Iz Ljubljane,« pravita. »Pa vi?«

»Iz Brežic.«

»O, sem bil v Brežicah, preden sem šel na pot. V Formi mi tiskajo knjigo Milijon korakov. Sem Mitja Zupančič.« Veselje! Mitja Zupančič je priznan publicist. Doma sem si seveda naročila knjigo Milijon korakov.

Prespali smo vedno v albergih ob poti, le enkrat v hostlu. Cene prenočišč so nas stale od 7 do 20 evrov. Postelje smo si vedno rezervirali dan prej, saj si nismo smeli privoščiti, da bi morali utrujeni nadaljevati pot. Po prihodu v alberg je sledilo tuširanje, osebna nega, mazanje, pranje perila, sušenje, večerja, največkrat zunaj. Nato iskanje in rezervacija prenočišča za naslednji dan in na koncu še objava na Facebooku, saj so doma težko pričakovali naše javljanje.

Sedmi dan smo prešli iz Portugalske v Španijo. Pot je vodila v glavnem ob obali, kjer je bilo obilo užitkov za dušo in telo, prijetni pogledi na Atlantik, v notranjosti pa čudoviti evkaliptusovi gozdovi. Vreme je bilo aprilsko. Deveti dan je bilo treba premagati razdaljo do mesta Vigo, 28 km. Pot skozi mesto po asfaltu je bila utrujajoča, tako da nam ni bilo do večernih ogledov. Prespali smo v hostlu, kjer smo si dobro odpočili. Del poti so nam družbo delali prijetni fantje – Georgio iz Milana, Eugenio iz Argentine ... Sami so nas ogovorili in občudovali, da smo se odpravili na to pot v takih letih. Sledili smo puščicam skozi valovito pokrajino in odštevali kilometre. Do cilja nas je ločilo še 6 km.

10. maja sem zapisala: »Petnajsti dan po Caminu Portugalska smo prispeli na cilj v Santiago de

Compostela. Po 300 km prehojene poti je bilo veselje neizmerno, vera v samega sebe pa močnejša. Zamenjali smo udobje doma za nahrbtnik in se podali na pot, hodili po čudovitih krajih in spoznali nešteto pristržnih ljudi. Dan ali dva bomo še v Santiagu, nato pa z avtobusom do obale.« V uradu za romarje smo dobili potrdilo o opravljeni poti. Ob 12. uri smo šli v katedralo sv. Jakoba. Solze so mi prišle, ko sem videla mogočno valovito kadilo, ki so ga zazibali po cerkveni ladji. To sem gledala na televiziji, o tem brala v knjigah, potopisih, zdaj pa sem tu, v živo!!!

Na naši poti so nam veliko pomenile spodbude; vsak všeček, vsaka dobra misel nam je pomagala, da smo zmogli. Ko pa sem prebrala komentar moje Barbare, sem začutila domotožje. Tako je zapisala: »Izredno sem ponosna na mojo mami. Vsaka čast! Samo upam lahko, da bom tako avanturistična in fit, ko bom v njenih letih.«

Z avtobusom smo se odpeljali še do Finisterre, na rt, kjer je nulti kamen Camina in »konec sveta« po srednjeveškem verovanju. Veliko romarjev gre tja peš. Nabirali smo Jakobove školjke kakor srednjeveški romarji, v dokaz, da smo bili tam. Običaj pravi, da se je treba na »koncu sveta« umiti v morju, zažgati stara oblačila, pozdraviti zahodno sonce in nadaljevati pot v zgodnjem jutru kot nov, preroben in predvsem boljši človek. No, sežiganje je danes prepovedano, iz te izkušnje pa smo zagotovo prišli bogatejši in doživeli Camino kot pot osebne rasti.

Osemnajsti dan smo odkrili še en »konec sveta« v mestu Muxia. To je čudovito ribiško mesto s pogledom na znameniti rt, kjer se je leta 2002 razlomil tanker Prestige; na tisoče ton nafte se je razlilo po španski obali, imenovani Costa del Morte – Obala smrti. Tu je morje zelo divje in veliko ladij je na tem mestu doživelo svojo zadnjo plovbo. Tudi Slovenci smo pomagali čistiti razlito nafto. Spomenik v obliki razklanega tankerja, poimenovali so ga La Herida (Rana), je boleč spomin na naravno katastrofo.

Iz Muxie smo se vrnili v Santiago, kjer smo še dva dni podoživljali naš podvig. Na trgu pred katedralo smo opazovali prihode romarjev in evforijo, ko po 800 km prideš na cilj. Noro!!! Enaindvajseti dan smo se vrnili prek Londona v Zagreb. Za konec pa še izposojena misel, ki jo je zapisal ameriški pesnik Edward Estlin Cummings:

»Ko začnemo verjeti vase, lahko tvegamo z radovednostjo, potepanjem, spontanim veseljem ali katerokoli izkušnjo, ki razkriva človeški duh.«

Romar do romarja – kamenček do kamenčka
»Spomenik« pohodnikom
Srečni na cilju v Santiagu de Compostela
La Herida, spomin na naravno katastrofo

Foto osebni arhiv V. Tomšič

Stotič na Triglavu

Milena Jesenko

Se spomnite Johna Boyda? Kar v nekaj številkah PU smo brali njegove navdihujoče opise poti po slovenskih gorah, potem je za nekaj časa utihnil, zdaj pa se je spet oglasil. Kako? Poslal mi je kopijo strani Slovenskih novic z datumom 21. september 2023. Novinarka Tina Horvat mu je namenila celo stran, z razlogom: John je namreč stal stotič na Triglavu! Nikar ne zamahnite z roko, češ, takih je še kar nekaj. Res je, a zagotovo je John edini Američan, ki se je stokrat povzpel na goro slovenskega ponosa.

76-letni John iz New Jerseyja je že leta 1993, ob prvem obisku dežele svoje kasnejše žene Sonje, vedel, da se bosta po upokojitvi vrnila v naše kraje. In zgodilo se je 1999., ko sta se preselila v Dolenjo Pirošico, manjšo vas v naši občini. »To je najlepša dežela, kar sem jih kdaj videl, z najlepšimi gorami in najbolj gostoljubnimi in prijaznimi ljudmi,« je rekel večkrat, ko sva se trudila s slovenščino v njegovih prispevkih. Rad je opisal svoje ture po Alpah, najraje tiste na Triglav. Iz različnih smeri ga je osvajal, vsakič enako navdušen. Kot se je večalo število osvojenih vrhov, tako se je širil tudi krog njegovih poznanstev, ki so preraščala v prijateljstva. Razveselili so se ga meteorologi na Kredarici in oskrbniki koč na Slovenski planinski poti, ki jo je, kajpak, že prehodil.

Posebno mesto v njegovem planinskem življenju ima Franjo Potočnik. To je tisti Franjo iz Mojstrane, ki se je leta 2015 podal na Triglav že tisočič. Število je seveda že preseženo. Prav poznanstvo s tem posebnim človekom je Johna navdihnilo za cilj: stokrat na Triglav. Uspelo mu je in srečen je dogodek proslavil s prijatelji, ki so ga spremljali na turi »Triglav 100«.

John ceni svojo novo domovino. »Kot Američan sem ponosen in srečen, da lahko živim tukaj. Tudi zame Triglav ni samo gora, je več, je tudi moj dom«, rad pove. Takega Johna so kmalu po prihodu sprejeli domačini za svojega, on pa je povečal vrste piroških prostovoljnih gasilcev, članov lokalnega pevskega zbora, vinogradnikov, brežiških planincev ...

Bravo John, veseli smo tvojega podviga. Čestitamo!

*S prijatelji na vrhu (nasovna fotografija)
V steni – v ospredju John Boyd / Foto John Boyd*

SPOMINI

Obletnice

Bojan Jevševar

Jedrt / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

Čeprav nas večina toži, da imamo slab spomin, se neprestano spominjamo ljudi in dogodkov. Za nekatere si zastavimo kar serijsko obujanje spomina, da nam spomin na dogodek ali človeka postane nekakšen vsakoletni ceremonial, ob katerem ponovno oživijo tisti občutki, od katerih se nočemo ločiti. Datumi postanejo nekakšni svetilniki, ki nas z naraščajočo letnico opominjajo, kako nam čas mineva. Še posebej je zanimivo, kako kljub vsej potrošniški ihti čaščenja novega in nenehnega menjavanja stvari vedno znova kažemo večje spoštovanje staremu, zdavnaj preživetemu. Da je to res neka posebna človekova potreba, se kaže tudi s tem, da uprizarjamo spominjanje zaradi vsega, kar imamo: obžalujemo smrt ljudi in celo domačih živali, častimo obletnice inštitucij in celo našega društva, z velikim veseljem obnavljamo zgodovinske zgodbe. Če imamo srečo, da je zgodbo o naših prednikih raziskal nekdo z domišljijo in besednim zakladom, recimo obdarjen zgodovinar, ki zna iz skupih dejstev naslikati tisti čas, tiste udeležence, tiste razmere, tako da jih podživljamo kot filmsko zgodbo, si s tem zvišamo pomen našega trenutnega obstoja. V resnici je čisto nepomembno, kam vse so odraščali geni tistih puntarjev, ki so v neki srednjeveški bedi s črednim pogumom izživelii maščevalnost in nevoščljivost, spodili nekaj ljudi, ki so prej in potem veljali za boljše, večvredne, pametnejše in zaradi lepših oblačil tudi za lepše. A kljub taki razumni ugotovitvi nam nekoliko godi, da lahko z dokajšnjo gotovostjo trdimo, da imamo gene tistih puntarjev pa tistih partizanov, stavgajočih rudarjev ali tistih sufražetk, ki so svojemu spolu izborile nekatere pravice, ki jih prej niso imele. Ob tem pa celo ignoriramo dejstvo, da te pravice s svojo pasivnostjo ali plitkim koristolovstvom danes zapravljamo – kljub slavnim genom. Preprosto potrebujemo vse take utvare, da majčkeno omilimo skrito zavedanje, da smo strahopetni, ponižni in nesrečni. Predvsem pa nepomembni pred neskončnostjo, v kateri ni časa.

Mladim obletnice ne pomenijo veliko, največkrat sploh nič. Oni še ne štejejo let, življenje je še pred njimi, nimajo še potrebe, da bi si z nabijanjem obletnic ustvarjali občutek večvrednosti. To se pojavi s staranjem, ko je bodočnosti vse manj in vse več meglene preteklosti, v kateri iščemo trenutke, ki bi nam lahko dokazovali, da nismo bili takšni slabiči, kot se trenutno počutimo. Takrat smo storili nekaj pomembnega, in to je dokaz, da smo pomembni. Če je pa tisto pomembno opravil nekdo drug,

smo pomembni, ker ohranjamo tisti dogodek ali osebo v spominu in smo tako del nečesa pomembnega. Žal je nepomembnost vsake obletnice vidna vsakemu prišleku, ki se slučajno znajde poleg. Samo obraze si mora ogledati in hitro dojame, da častimo obletnice samo taki, ki ničesar pomembnega ne bomo več ustvarili. Mladi pa so drugje. Pripravljajo dogodke, ki jih bodo potem oni lahko slavili z obletnicami.

Enako kot občutke pomembnosti potrebuje duša tudi vedno nove doze žalosti in veselja. Ja, tudi žalosti. Le zakaj bi sicer toliko ljudi objokovalo neko izgubo, vztrajalo pri žalostnih obletnicah, se vedno znova v spominu vračalo k tistemu, ki ga pogrešajo. Preprosto zato, ker se srčne rane zdravijo, samo če jih redno spiramo s čim večjo dozo žalosti. Enako je z življenjsko radostjo, zadovoljstvom, da živimo. Vsake toliko se tega preprosto moramo spomniti, in kaj je bolj prikladno kot obletnica rojstva? Če se navadimo na praznovanje rojstnega dneva, imamo vsako leto vsaj enkrat priložnost, da se zavemo, kako lepo je, da smo.

Spominske obletnice za umrle so seveda najbolj žalosten del tega našega obredja. Najbolj boleče so takrat, ko imamo v spominu več kot le podobo umrlega. Podobe namreč zbledijo, doživetja pa nikoli. Kislega nasmeha in sramežljivega pogleda, s katerim mi je Igor* pokazal, da mu je malo nerodno pred mano, ker se je zavedal, da izgleda štorast, tik preden je padel, se spominjam kot najbolj doživetega filma. Točnega datuma pa ne nosim v spominu. Če se ga hočem spomniti, moram vedno znova pogledati v arhiv. Nanj in na njegov nesrečni padec na Košuti me vedno znova spomnijo čudovite stvari: rumeni macesni, valovanje suhe jesenske trave, ožarjene z nizkim, a še vedno toplim soncem, ples vetra po ostrem razu neskončnega grebena Košute, tisti neopisljivi zven jesenskega neba, ki ga zaslišim le, če mu pridem dovolj blizu, na vrh gore. In Sans-Seansov Mrtvaški ples, ki mi je polnil glavo, ko so vrečo z Igorjevim truplom dvigali v helikopter. Nepredvidljivi možgani so eno najlepših skladb povezali z enim najbolj žalostnih spominov.

Igor Kežman / Foto arhiv društva

Spomin na Darka* ni žalosten, prej vesel. Seveda pa je ob vsakem posnetku njegovega nasmeha sedaj poleg tudi misel, da ga ni več. Pravzaprav me užalosti le misel, da nisem bil bolj odločen ob njegovi cincavosti zaradi vremenskih napovedi, zaradi katerih sva nekaj let prelagala še eno turo nad Vrati, ki bi bila prav tako lepo doživetje kot vzpon po Slovenski smeri. Ob letošnjem spominskem pohodu na Cirknik sem bil še posebej raznežen, saj sem večer pred tem s prebiranjem dnevnika in foto posnetkov obudil spomin na njegov prvi plezalni vzpon. Že osemnajst let je tega. Na neostrih posnetkih izžareva svoje veselje ob pustolovščini, ki jo je zatem opisal s svojim izvirnim romantično-pravniškim slogom. Šele ob prebiranju njegovega spisa v Planinskem vestniku leto kasneje sem se zavedel, kakšno izjemno doživetje je bila zanj tista tura po Slovenski smeri. Jaz sem tiste skale otipaval že bogvekaterič in bi se sploh ne spomnil, da je bil enkrat tudi on poleg, če bi ne bilo njegovega zapisa. Zapomnil sem si pa nekaj drugega. Da sva se spoznala zaradi oblakov. Zares sva se srečala šele, ko sva se zazrla in komentirala oblake nad Visokim Rokavom in Škrlatico. Drugače izgledajo, če jih osončene nad belimi prepadi dvatisočakov gledaš iz hladne sence, iz globoke grape Severne stene. Ko jih gledam iz hladne globine, utelešajo moje hrepenenje po višavah, neskončnosti modrine za njimi, predstavljajo cilj.

Z Darkom sva po skoraj desetletju površnega znanstva nenadoma ugotovila, da imava povsem enake občutke o naravi in glasbi. In še marsičem. Zapomnil sem si lastno in njegovo presenečenje, ko sva med počitki

klepetala in ugotavljala, koliko romantičnega hrepenenja skrivava v sebi, kako enako občudujeva naravo, izvirno in nepopisno otožno Morriconejevo glasbo. Za moj ego pa je bilo posebej pomembno njegovo zaupanje. Tudi ob najbolj nebogljenem iskanju oprimkov in opor je s humorjem pokazal, da se počuti varno. Zvlekel sem ga namreč v vse najtežje variante plezalne smeri, kjer je moral iznajti gibe, ki jih še nikoli v življenju ni delal. Predvsem pa me je pritegnil s svojim posebnim besednim zakladom. Svoje občudovanje tistih oblakov in občutke ob vzponu je z zanj značilnimi stavki opisal prelepo, da bi me pustil ravnodušnega. Na njegov smeh in lepoto tistega dneva me spominjajo vsak oblak, nasajen na ostri skalnati vrh, Morriconejeva glasba, o kateri sva se takrat pogovarjala, in cigarete. Vedno bom namreč prepričan, da ga rak ne bi pokopal, če se ne bi do zrelih let prekajal s cigaretним dimom. Najlepši spomin mi je dal s svojim opisom vzpona po Slovenski smeri v Triglavu.

Zame najlepši del so njegovi stavki:

»Sonce in sreča!

Nežne sence belih koprenastih oblakovostrijo vrhove Rokavov in Oltarja. Tu in tam na katerem od njih prijadra duša kakega planinca, ki je nekoč hodil tod, da pozdravi tiste, ki to še počno.«

Darko Bukovinski / Foto arhiv društva

*Igor Kežman je bil planinski vodnik PD Brežice. 13. 10. 2008 se je smrtno ponesrečil na Košuti, star komaj 26 let in le dober mesec po diplomi na Pravni fakulteti Univerze Ljubljana.

*Darko Bukovinski (1954–2019) je bil planinski vodnik in vodja vodniškega odseka. V prazničnem decembru 2019 je umrl po težki bolezni. V spomin nanj se ob datumu njegovega rojstva, 5. oktobru, usako leto planinci vzpnemo na njemu ljubi Veliki Cirknik.

Bolj smo se vzpenjali, lepši razgledi so se odpirali / Foto Simona Rožman Strnad

UTRINKI S PLANINSKIH POTI

Energija zmagoslavja na Višarjah

Simona Rožman Strnad

Sobotno jutro. Tisto, ki smo ga vsi kolesarski navdušenci nestrpnostno pričakovali. In kako kolesarsko navdušenje povezati s planinskim izletom? Preprosto. Tisto soboto je bil spoj obojega perfekten. Vsaj zame. Sem ljubiteljica kolesarstva in tudi pohodništva. Prvega kot Rogličeva navijačica, drugega bolj kot aktivna sprehajalka po okoliških hribih, zaenkrat največkrat v lastni režiji. Tisto sobotno jutro, 27. maja 2023, sem se pridružila članom Planinskega društva Brežice. Bilo nas je pet, a ekipa iz Krškega je s polnim kombijem planincev sooblikovala imenitno družbo, ki se je povzpela na Svete Višarje in se pridružila strastnim navijačem na predzadnji etapi kolesarske dirke Giro d'Italia.

Bilo je kakšnih štirinajst dni pred tem, ko sva s Tonijem skupaj potovala na koncertni dogodek. Oba velika Rogličeva navijača sva se hitro zapletla v pogovor o taktiki dirkanja Jumbo Visme na omenjeni tritedenski dirki. Toniju omenim, da razmišljam, da bi šla na višarski kronometer, vendar zaradi omejenega dostopa ne vem, kako bi to izpeljala. In Toni pravi:

»Jaz pa grem!«

»Kaj res? Kako?« so bile moje oči na debelo odprte.

»S planinci,« pravi Toni.

Nisem potrebovala veliko prepričevanja, da se pridružim planinski ekipi, edini pomislek je bil kondicija. A vabilo, ki je naslednji dan prispelo na elektronski naslov iz Planinskega društva Brežice, me

V pričakovanju

je pomirilo – lahka tura, primerna tudi za starejše pohodnike (sicer sem se med pohodom večkrat vprašala, ali je to res čisto lahka tura ali pa sem že morda zelo starejši pohodnik). Toliko predtakta.

Ekipi štirih v kombiju sem se zgodaj zjutraj pridružila v Pohanci, v Krškem pa nas je čakala že dobro razpoložena tamkajšnja planinska posadka. Matej za enim volanom, Toni za drugim in že nas je prebujeno sonce spremljalo na poti proti severozahodu. Seveda smo v drugem kombiju želeli držati stik s prvim, a očitno našemu nekoliko starejšemu vozilu ni ustrezal tempo vožnje. Naenkrat se je začelo brez moči ustavljati in obtičali smo ob cesti malo pred Ljubljano. Toni je obvestil Mateja o nevšečnosti, a nekih pravih rešitev, kot da poskušamo ponovno prižgati motor in nadaljevati pot, ni bilo na vidiku. K sreči je bilo to dovolj. Pa ne za dolgo. Potreben je bil še en postanek, a ko si je vozilo odpočilo, smo vožnjo nadaljevali s prilagojeno hitrostjo, ki je ustrezala očitno nekoliko utrujenemu kombiju. A nas je varno pripeljal v Trbiž, ki je bil izhodišče našega pohoda proti Svetim Višarjam.

Potep po centru, kjer sem v družbi Marka in Tonija uživala v roza okrašenem mestecu, je ponujal že pravi utrip vrhunskega kolesarskega dogodka. Okna, balkoni, vhodi v kavarne in trgovinice pa celo prometni znaki so bili napleteni z raznolikim roza okrasjem, prav posebej pa se mi je pogled ustavil na balkonu, kjer je brez sramu mahedralo na vrveh obešeno rožnato perilo različnih kosov. Zanimivo. Sledili smo zvokom, ki so iz zvočnikov naznanjali kolesarski spektakel, in prispeli na prizorišče, kjer se je kasneje pričel kronometer. Ljudje so polnili trbiške ulice, mi trije pa smo poiskali prodajalce navijaških rekvizitov in bili čez pet minut že oblečeni v »maglia rosa«, ki je simbol zmagovalcev znamenite dirke po Italiji. Prepričani nad Rogličevo zmago smo po enournem potepu iz kombijev povlekli nahrbtnike in se primerno opremljeni odpravili na zmagoviti pohod.

Od pokopališča nas je pot vodila po tako imenovani »servisni cesti«, ki smo jo kar precej hitro zapustili in pod Matejevim vodstvom krenili po

»bližnjici«. Gozdna pot nas je pripeljala do stika s smučarsko progo in cesto. Tu so se začeli odpirati pogledi na veličastni Mangart in njegove zveste sosede. Obšli smo akumulacijsko jezero, nato pa se je pot postavila bolj pokonci. Verjetno se mi je tako zdelo tudi zaradi sonca, ki je vse bolj kazalo svojo moč, meni pa jo jemalo. A ker smo hodili po smučišču, je logično, da je pot navzgor bistveno težja kot užitek vijuganja navzdol po beli strmini.

Z različnimi tempi hoje se je naša pohodniška skupina nekoliko raztegnila in razredčila. A k romarskemu svetišču, tega dne cilju gorskega kronometra, so hiteli tudi drugi pohodniki. Vemo, da so Svete Višarje ali Monte Lussari romarski kraj Slovanov, Romanov in Germanov in so jih že v 16. stoletju imenovali božjo pot treh narodov, a tega dne so ga oblegali predvsem Slovenci od vsepovsod. Bolj ko smo se vzpenjali, lepši razgledi so se odpirali. Na vrhu smučišča Florjanke (1653 m) je počitek in malico pospremil pogled na vrhove nad Kanalsko dolino in dele Julijskih Alp. Malo pod vrhom je akumulacijsko jezero, sicer namenjeno zasneževanju smučišča, privlačno vabilo h kakšni osvežitvi. V jugozahodni smeri smo opazili bel pušeljc višarskih hišic s cerkvico, pogled na uro pa je opomnil, da ne smemo zapravljati časa. Pot se je zmerno spuščala v prekrasno široko dolino, nato se položila, do Višarske planine pa nas je ločil le še rahel vzpon. Nekaj mladih pohodnikov iz brežiško-krške ekipe se je z Matejem povzpelo na vrh Kamnitega lovca, drugi pa smo zavili desno in se po gozdni poti vzpenjali proti Svetim Višarjam.

Naenkrat je pogled razkril nepregledne vihrajoče slovenske zastave, navijači pa so že strnili vrste ob cesti kolesarskega tekmovališča. Prostor za navijanje so našli tudi na vsaki skalni polici, ki je omogočala boljši razgled. Ob našem prihodu se je kronometrski tekma že začela, zato smo se prerinili do ograj, da bi z navijanjem podprli prihajajoče kolesarje. Ni bilo pomembno, kateri kolesar se je peljal mimo, vsi smo prav vse navdušeno podpirali in hrabrili.

V daljšem premoru, pred skupino najboljših kolesarjev, smo si z Markom in Tonijem privoščili toplo malico ali različne druge dobrote, ki so jih tega

Rožnato perilo je brez sramu mahedralo z balkona.

dne množici obiskovalcev ponujale številne stojnice in lokali. Osvežitev s hladno pijačo, boljše rečeno z mrzlim pivom, je bila za večino najboljša izbira. Od daleč si nisem predstavljala, da je tukaj toliko hiš, ki od cerkve, posvečene Višarski Kraljici, strnjeno oblikujejo ozko ulico s trgovnicami, nasičenimi s takšnimi in drugačnimi spominki. Zelo ljubko.

Vstop v cerkev je ponudil pravo zatočišče in milostno zavetje od razvnetih množic navijačev. Dragoceni intimnejši trenutki so bili zatišje pred viharjem višarskega zmagoslavja.

Potrebno se je bilo kar močno prerivati, da smo uspeli priti do dokaj dobrega vidnega polja na cesti, po kateri so se že v časovnih zamikih in večinoma v velikih mukah vzpenjali kolesarji. Bučne podpore predvsem slovenskih navijačev so dajale moč do skrajnosti izmučenim kolesarjem.

Približeval se je čas, ko smo vedeli, da gre na odločilno etapo tudi naš Roglič. Seveda je spremljanje dirke po televiziji čisto nekaj drugega, saj natančno veš in vidiš, kdaj kdo štarta, vidiš vmesne čase, komentatorji te opremljajo z vsemi podatki. A tu nisem vedela nič razen da sem videla tistih deset sekund kolesarja, ko je peljal mimo. Zvedavo smo buljili v telefone, svoje in sosedove, ki so eni bolj, drugi manj težko lovili signal. Da sem bila na tekočem, sem raje poklicala domov, da so me opremljali z informacijami:

»Roglič super na poti, najhitrejši je, ...«

Tudi okrog mene so bili vsi zadovoljno navdušeni, navijanje je bilo vse glasnejše, zastave so vihrale vse višje, saj smo nestrpno pričakovali našega junaka. In naenkrat okrog mene in iz mojega telefona čudna tišina in nato:

»Neeeeee!!! Sranje!!! Nemogoče! Pa joooooj!!!«

»Kaj se dogaja?«

»,Ketna' – se mu je snela!«

»Kaaaaj?«

»Ja, Rogli se je, ,ketna' – snela, zdaj mu pomagajo.

Že gre naprej, ga dva porivata, že goni kot nor!«

In potem se je »snelo« tudi vsem nam. Tako smo kričali in navijali, kot da nam je to zadnje dejanje v življenju. Rogle še sploh nismo videli, a nekako smo slutili, da prihaja kot vihar. In res je bilo tako. Dobesedno zdrvel je mimo nas čez zadnji višarski

klanec. Noro, noro!!! Počakali smo nekaj trenutkov in že se je govorilo naokoli, da je prvi v cilju. In potem smo z nestrpnostjo čakali še zadnjega, do takrat vodečega angleškega kolesarja, upajoč, da so mu višarski klanci vzeli preveč moči za zmago. Ni tako drvel mimo nas, mučil se je, čeprav smo tudi njega močno spodbujali. Marko in Toni, nekoliko oddaljena od mene, sta bila ob uradnem snemalcu s kamero in tako sta bolje spremljala vse dogajanje. Prerivajoče sem ju nekako dosegla in ujela pogled v kotiček zaslona ter si ogledala zadnje metre vožnje do cilja.

Jaaaa!!! Rogli je uspelo nemogoče. Zmagal je kronometer in dirko! Naenkrat me je zajel val objemov in krikov, nad glavo so vihrale zastave. Svetišče v osrčju gora je bilo prepojeno z energijo zmagoslavja, med okoliške hribe pa so odmevali vzkliki neskončnega veselja.

Ura se je počasi pomikala proti poznemu popoldnevu. Razgubljeni v množici smo se zopet nekako našli in se polni slovenskega ponosa podali v dolino, tokrat po romarski poti v smeri Žabnice. Radostni klepeti o doživetjih na vrhu so krajšali kamnito pot. Ker so bili naši avtomobili povsem na drugem koncu, v Trbižu, smo poprosili nekaj drugih prijaznih ljudi, da so nas vzeli s seboj. Na »našem« parkirišču smo si privoščili še nekaj prigrizkov, do Planice so se nam pridružili še trije drugi potniki.

Naš kombi si je čez dan dobro odpočil za varno pot do doma; naše noge, predvsem pa glasovi, so v naslednjih dneh potrebovali več počitka. Za nepozabno doživetje in prekrasno pohodniško pot se zahvaljujem vsem, s katerimi sem preživljala ta dan, še posebej pa Toniju, ki me je spodbudil, da sem bila del te ekipe.

Kraljica med rekami

Nada Opravž

Sprva se mi je zdela tako daleč, skoraj nedosegljiva, samo spoznavala sem jo s slik, pogovorov in z ekrana. Potem pa so prišle različne etape »Julijane« in prehodila sem ob njej kar nekaj kilometrov. Tiho, čisto potihno me je osvojila.

Smaragdna kraljica je že od nekdaj osvajala ljudi in s svojo lepoto ustvarjala legende. Ena pravi, da so v Trenti živeli bogovi Triglav, Jalovec in Mangart, ki so se med sabo lepo razumeli. Potem pa se pojavi hudobni Vodobruhec, ki poplavi vasi. Bogovi se dogovorijo, da ga zaprejo v votlino, ga privežejo, usta pa mu pustijo odprta le toliko, da bo lahko namakal dolino. Ko pa bo odslužil svojo kazen, ga bodo osvobodili, Soča bo tedaj presahnila.

Seveda opisujem Sočo, kraljico med našimi rekami. Zgodba smaragdne reke je prvinska. Vode, ki se kopičijo na območju bližnjih vrhov, privrejo na dan in se zberejo v jezercu, kjer nastane ta lepa reka, ki se kmalu razširi in spremeni v živahno, žuborečo, mogočno reko. Ko jo gledaš in poslušáš njeno bučanje in hrumenje, imaš občutek, da bo pometla z vsem, kar ji leži na poti. Pa ni tako, velike težke skale ji kljubujejo, ona jih je samo obrusila in zgladila. Njeno potovanje proti Jadranskemu morju je zdaj skrivnostno, umirjeno, zdaj spet poskočno, ozaljšano z brzicami, na katerih raftarji preizkušajo svoje znanje in sposobnosti.

Lepo je hoditi ob njeni strugi, spremljati njen tok

in poslušati njeno žuborenje, ki je zdaj v nižjih, čez čas v višjih tonih, pa spet neslišno, ko postane mirna in lenobna. Koliko zgodb nam bi lahko povedala, koliko krvi s soške fronte je morala izprati? Kolikokrat je bila opevana, kolikokrat prekleta? Mnoge veslače je zavrnila, mnogim vzela življenje. Njena pripoved bi bila neskončna. Kot so neskončne njene kapljice, ki čez previsne stene razpnejo vodne zavese, na katerih zažarijo snopi sončne svetlobe, dokler ne utonejo v bistrh globinah smaragdnh tolmunov. Vse njene lepote ne moreš ujeti v noben objektiv, lahko jo vidiš, če si ob njej. Najraje bi se usedla in jo samo gledala, gledala in gledala.

Zdaj vem:

**še se bova srečali, kajti v mojem srcu
ima prav posebno mesto. Nič več ni
daljava tista, ki naju loči, vse se da,
samo če se hoče.**

Soča / Foto Nada Opravž

Dve etapi »Julijane«

Nada Opravž

Končale so se počitnice in nadaljujemo z našim pohodom Julijana trail.

13. 9. in 14. 9. 2023. Vlak, nato avtobus in prispeli smo v Kranjsko goro. Hitro smo poiskali kotiček, kjer smo popili kavico za boljši pretok krvi po žilah, in krenili na pot. Prvi smerokaz je napotoval na Srednji Vrh. Skozi gozd, deloma po kolesarski in deloma po Jakobovi poti, in tako naprej vse do Mojstrane. Večji del poti nas je s svojim blagodejnim žuborenjem nase opominjala Sava Dolinka. Odpirali so se lepi pogledi na zgornjesavsko dolino in strmo belo gorovje, ki se je že kopal v prvih sončnih žarkih, medtem ko je dolino še prekrivala skrivnostna meglena preproga. Vremenska napoved je bila zelo slaba, vendar smo z

nekaj sreče in v spremstvu le rahlih kapljic po skoraj dvajsetih kilometrih prispeli pred Slovenski planinski muzej v Mojstrani, kar je tudi bil naš cilj prvega dne. Malo smo se odpočili in nadomestili izgubljeno tekočino, si v bližnji trgovini nabavili hrano za večerjo in za malico drugega dne ter poiskali prenočišče. Mlad gospod nas je sprejel z aperitivom za dobrodošlico, malo smo še poklepetali z njim, zatem pa večerja, prepotrebni tuš in počitek. Ta dan ni bilo veliko vzponov, vendar sem bila utrujena.

Naslednje jutro smo kar zgodaj vstali, po zajtrku pa hitro pot pod noge, kajti vreme nam je ponovno grozilo z dežjem. Etapa naj bi bila malo daljša in tudi povzpeti smo se morali nekoliko višje. Prek sosednje

vasi Dovje smo najprej prečili Savo Dolinko in se kar takoj začeli vzpenjati po lepo speljani gozdni poti pod obronki Karavank. Smerokaz nas je pripeljal do Planine pod Golico. Na Golici sem že bila, vendar sem šele sedaj videla, zakaj ima tako ime – izstopala je s svojo neporaščenostjo. V vasi Prihodi smo naleteli na moža, ki nas je prijazno povabil na kozarček vina. Brž nam je povedal del svoje življenjske zgodbe, ponudil kavo in bil iskreno vesel, da je lahko poklepetal z nami, kajti samsko življenje je lahko tudi zelo dolgočasno. Ker je imel zunaj mizo in stole, smo si pri njem privoščili še malico, ga povabili medse in mu povedali, da je ovrgel ves mit o škrtosti Gorenjcev, mi pa smo mu pustili še nekaj hrane za popoldansko malico. Kmalu smo stopili na tematsko Staro rudno pot, po kateri smo se spuščali proti Jesenicam, nekdanjemu največjemu železarskemu mestu pri nas. Pot nas je popeljala v preteklost, ko so tu kopali in tvorili železovo rudo.

Prehodili smo še en del Julijane, preostanek dokončamo v naslednjem letu.

Kažipot / Foto Nada Opravž

Foto Nada Opravž

JULIJANA TRAIL

JULIJANA TRAIL je krožna daljinska pohodniška pot, dolga 267 km, ki poteka po dolinah, čez prelake, skozi gozdove, urbana središča, samotne planote in ob rekah Save, Soče, Bače in Tolminke. Razdeljena je na 16 dnevnih etap po 18–25km.

Na večini etap lahko z vseh strani opazujemo najvišjo slovensko goro Triglav. Srečamo se z zgodovino železarstva v Sloveniji, spoznamo rojstne kraje naših velikih pisateljev in pesnikov, poučimo se o pomenu čebelarstva včasih in danes in ohranjanja bogastva gozdov, napijemo se čiste studenčnice, na osamljenih kmetijah srečamo preproste ljudi, sirarje, hodimo po krajih, ki jih je dodobra zaznamovala zgodovina dveh vojn, vseskozi pa občudujemo in čutimo utrip in pomen Triglavskega narodnega parka.

Pot tehnično ni zahtevna, prehoditi jo je možno v mesecih od marca do novembra.

Po zapisu na internetu povzela M. Jesenko

Rombon / Foto Maruša Bukovinski

Visoki Kanin in Rombon malo drugače

Maruša Bukovinski

Takoj ko sem videla razpis za turo na Visoki Kanin, 2587 m, in Rombon, 2208 m, sem bila navdušena, ko pa sem si ogledala na internetu opis poti, me je zaskrbelo, ali ni tura prezahtevna zaradi ledenika in plezalnega dela. Ampak Toni me je pomiril s pojasnilom, da ni tako strašno, kot je opisano. Zato nasvet vsem, ki se želite prijaviti na zahtevnejše ture, a vas prestrašijo slike in opisi na internetu: pokličite vodnika.

Prvidan – Visoki Kanin, 2262 m

Na dvodnevno turo v Julijske Alpe smo se odpravili v soboto, 12. avgusta 2023. Odpeljali smo se do Nevejskega sedla v Italiji, kjer smo kupili povratno karto za gondolo. Ta nam je prihranila dve uri hoje, kar nam je prišlo prav predvsem po koncu ture. Gondola nas je odpeljala do kočice Gilberti, tam se nam je pridružil Matej Mlakar, ki nas je tudi vodil do vrha – to je bila njegova pripravniška tura za vodnika 2. stopnje. Od kočice Gilberti smo šli po strmi poti čez preval Bela peč, ki nas je pripeljala do vojaške utrdbe. Nadaljevali smo po stari vojaški mulatjeri, ki poteka

po strmih pobočjih in čez melišče pripelje do ledenika. Na tem delu naj bi bile obvezne dereze, ampak večina jih hodi brez njih, saj je prečenje res kratko, se pa da ledenik tudi obiti po skalovju.

Po krajšem prečenju snežišča smo prišli do začetka plezalne poti Julija/Via ferrata divisione Julia. Plezalni del zahteva spretnost v nogah in moč v rokah, vendar smo s pomočjo jeklenic, klinov in skob uspešno priplezali do vrha. Po malici smo sestopili po slovenski strani. Sestop je bil na določenih predelih zahteven, saj je teren precej skalnat, v pomoč nam je bila tudi jeklenica. Ob poti smo srečali družino kozorogov, ki nam je za kratek čas tudi pozirala. Pot nas je vodila do razpotja, s katerega sta se Matej in Roman povzpela do prestreljenskega okna, medtem ko smo ostali odšli do žičniške D postaje. Od tam smo se spustili po smučišču in se prek Prevale vrnili do kočice Gilberti, kjer smo ravno še ujeli gondolo.

Zelo utrujeni smo se odpeljali do zagotovljenega prenočišča v planinskem učnem središču Bavščica. Po krajši večerji, pravzaprav koščkih pice, in druženju

smo se odpravili spat, saj nas je drugi dan čakal še en vzpon, tokrat na zeloooooo dolg Rombon.

Drugi dan – Rombon, 2208m

Zbudili smo se zelo zgodaj in se po hitrem zajtrku odpeljali do trdnjave Kluže, ki je bila izhodiščna točka ture. Začetek poti je precej lahek, za vojaškim predorom nas je vodila do razpotja, od koder smo nadaljevali v smeri Na robu 1313. Vzpon nas je dvignil do trdnjave Fort Hermann. Od tam smo nadaljevali po gozdni poti in si na razpotju v gozdu privoščili malo daljši postanek za malico. V vročini smo vzpon nadaljevali, ob poti pa opazili kar nekaj planik. Skozi kratek pas gozda in labirint vojaških utrdb smo prispeli na travnato pobočje in do sedla, kjer smo se priključili poti iz Bovca. Na tem delu smo bili posebej previdni, saj smo se vzpenjali po skalah s pomočjo naravnih oprimkov. Po zmerno strmem pobočju smo končno prišli do vrha, kjer smo uživali v prečudovitih razgledih. Po 30-minutni malici in fotografiranju smo se odpravili nazaj po isti poti. Vendar nas je Marko presenetil in zavil po drugi poti, da smo se izognili strmemu sestopu. Na razpotju v gozdu smo stopili še do razgledne točke s pogledom na dolino Koritnice. Turo smo zaključili s težko pričakovano kavico in sladledom.

Izkušnja je bila super, zato v bodoče priporočamo še več takšnih »malo drugačnih« tur. Varno so nas vodili Toni Hribar, Matej Mlakar in Marko Gramc, ki jim gre zahvala za lepo planinsko doživetje.

Po ferati

Na Rombon skozi gozd

V krogu / Foto Natalija Vahčič

OTROŠKI PLANINSKI tabor na Kalu

Sara Gregl

Zadnji teden v juniju je vedno rezerviran za otroški planinski tabor, to je sedaj postala že tradicija. Nagrada za uspešen zaključek šolskega leta za otroke ne bi mogla biti boljša, kot da lahko nekaj dni preživijo v hribih, kjer dihajo svež gorski zrak in so obkroženi z vrstniki, ki nato postanejo njihovi prijatelji. Tudi letos ni bilo nič drugače. Ko je šolski zvonec šele dobro prenehal zvoniti, smo se podali na otroški planinski tabor. Za čas od 26.–29. 6. 2023 je postal naš dom Planinski dom na Kalu.

Tabor je vedno posebno doživetje, saj so otroci nasmejani, pozitivni in polni energije, tudi če govorimo o jutranji počitniški uri. Naš tabor se je začel že na železniški postaji v Brežicah, kjer se je zbralo 42 razigranih deklic in dečkov. Spoznali so nas, mentorje: Natalijo, Dominika, Jakoba in mene, ob tem smo jim tudi povedali pravila tabora.

Vožnja z vlakom do Hrastnika je nato minila zelo hitro, nekaterim morda celo hitreje kot poznejši vzpon na 946 metrov visok Kal nad Hrastnikom. Vsak trud prinaša nagrado, in v našem primeru je to bil planinski dom, ki je bil za čas našega bivanja namenjen samo nam. Pred domom je ogromna travnata površina, kot nalašč za različne športne dejavnosti. Vsako prosto sekundo so otroci izkoristili za igre z žogo, hojo po vrvi in plezanje v spremstvu usposobljene osebe, ki je skrbela za njihovo varnost. Prvi večer mi bo za vedno ostal v spominu: vsak otrok se je predstavil, tako da je povedal zanimivo dejstvo o sebi.

Jutra so minila s hojo po rosi, kar je bilo zame nekaj posebnega, saj sem to doživela prvič. Ljudje pravijo, da se po dobrem jutru dan pozna; naša jutra so nas napolnila z močjo za dnevne dejavnosti. Med planinskim taborom smo se povzpeli na Mrzlico (1122 m) in obiskali tudi okoliško kmetijo, njen gospodar se ukvarja z izdelovanjem izdelkov iz lesa. Ni manjkalo izobraževalnih vsebin planinske šole. Tudi slabšemu vremenu smo se znali spretno izogniti, smo se pač zaposlili z ustvarjalnimi delavnicami ter družabnimi igrami.

Ne pomnim, kdaj bi mi štirje dnevi tako zelo hitro minili. Kot bi mignil, smo že bili na vlakcu za domov, kjer smo si izmenjevali vtise in si obljubili, da se zopet vidimo prihodnje leto. Otroški tabor mi vedno napolni srce in dušo, je nekaj, brez česar si začetka poletja ne predstavljam več.

Torkarji v Nebesih

Milena Hočevar

20. 6. 2023 smo se Torkarji odpeljali v deželo kozolcev, v Šentrupert. Pričakala sta nas planinska prijatelja Bojan Brezovar in Biserka Lončar. Bojan je predsednik tamkajšnjega planinskega društva. Slikovito nam je predstavil pot, ki je bila pred nami, nekaj besed pa je namenil tudi opisu in zgodovini kraja.

Sonce je že kar prijetno grelo, ko smo se odpravili iz Šentruperta. Biserka nas je vodila vse do vrha vzpetine z zanimivim in nenavadnim imenom: Nebesa. To je najvišji vrh občine Šentrupert, njegova nadmorska višina je 602 metra. Z Nebes se v lepem vremenu odpira celotna Mirenska dolina, vidijo se Trdinov vrh na Gorjancih, Gače, Zaplaz in celo Snežnik.

V prijetni senci velikih sončnikov in ob kar hladnem vetru, ki nam je prijal, smo se na izletniški kmetiji Peterlinovih okrepčali in si odpočili, za kar je poskrbela naša Darinka Suša; kmetija namreč ne sprejema gostov vsak dan.

Zapeli smo himno in se poslikali za spomin. V Nebesih je res nebeško lepo, a čakala nas je pot domov. Biserka je za spust izbrala malo daljšo, krožno pot med vinogradi. Ob pogledu na vinske gorice ti kar dih zastane. Po domače bi rekli, da so "upedenane v nulo". Strme pa tako, da moraš verjetno biti privezan, ko kosiš. Še en dokaz, kako smo Slovenci priden narod, ga pa radi tudi popijemo.

Naj še povem, da je Darinka doma iz teh krajev, tako je organizacija tokratnega pohoda Torkarjev pripadla njej. Še marsikaj nam ima pokazati, je rekla, zato se bomo radi vrnili. Hvala Darinki in seveda Biserki, ki je ta dan namenila naši skupini.

Proti Nebesom / Foto Darinka Suša

ZANIMIVOSTI

V 10. številki Planinskega vestnika, ki je izšla oktobra 2023, smo v rubriki Literatura, str. 71 in 72, prebrali zapis urednika Vladimirja Habjana o našem društvenem glasilu. Njegovo mnenje nas je zares prijetno presenetilo, pa smo menili, da ne bo zvenelo samovšečno, če mnenje uglednega urednika, ki najbolje ve, kako nastaja glasilo, preberete tudi bralci Planinskih utrinkov. Oceno smo prepisali, uredniškemu odboru je spodbuda, naj bo spodbuda tudi vsem dosedanjim in prihodnjim soustvarjalcem.

Milena

Planinski utrinki 2023, št. 37 Glasilo Planinskega društva Brežice Brežice, 56 strani, brezplačno

Tu in tam v uredništvo najdejo pot posamična društvena glasila, med katerimi nekatera dosejajo zavirljivo kakovost. Vse je seveda odvisno od tistih, ki se teh publikacij lotevajo in jih pripeljejo do izida. Treba je vedeti, da priprava takšnih izdaj ni mačji kašelj, ne le da gre za veliko dela, pač pa je potrebnega tudi kar precej znanja, pa seveda časa, ki ga pri prostovoljnem delu v planinskem društvu vedno primanjkuje. Med bolj kakovostna glasila nedvomno sodijo Planinski utrinki, ki ga za Planinsko društvo Brežice od leta 2003 ureja Milena Jesenko (v letu 2022 je prejela spominsko plaketo ob svojem 80. življenjskem jubileju). V uvodniku letošnje februarske številke urednica piše tudi o kulturi. Takole pravi: »Pomembna vrednota planinstva je tudi kultura, vsakršna. V tej številki želimo posebej opozoriti na branje. S tem namenom smo medse povabili urednika Planinskega vestnika, imenitne revije Planinske zveze Slovenije, ki pa nima toliko naročnikov, kot bi si jih zaslužila. Narava nas s svojo lepoto vedno znova presunja. Tako nastajajo izjemna knjižna dela za vse, ki se damo presuniti, ki z vsem svojim bistvom začetim lepoto narave, lepoto pisane besede. Planinstvo je neverjetno močno povezano s knjigo, fotografijo, filmom ... V reportaži Brati gore pišemo nekaj o tem. Dober planinski vodnik ne pozabi ob pripravi ture opomniti tudi na spomenik ob poti, zanimiv cvet, povedati legendo, izbrskati zgodovinsko dejstvo in tako v nas spodbujati sposobnost 'presunjenja'. Vsaka tura je lahko biser, če le ne hlastamo samo za čim hitrejšim prihodom na vrh.«

Predsednica društva Anica Hribar v svojem odličnem, celovitem in dramatičnem uvodu v poročilo o današnjem stanju sveta pravi med drugim takole: »Se bomo zmogli samo-omejiti, da bomo ohranili ta naš Čudoviti planet? Planinci, ki smo povezani v Planinskem društvu Brežice, ohranjamo nekatere vrednote, ki zaznamujejo planinstvo od ustanovitve prvih planinskih organizacij – delo opravljamo prostovoljno, znanje in veščine poskušamo v največji meri prenašati na nove generacije, skrbimo za varovanje narave, za urejanje in označevanje planinskih poti, s čimer omogočamo sleherniku, da tudi sam raziskuje življenjsko okolje, predvsem pa skušamo v aktivno preživljanje prostega časa vključiti več otrok in mladine.«

V nadaljevanju sledi vrsta zanimivih prispevkov, med katerimi izstopa intervju z Darinko Suša, prispevek o ujmah v okoliških gozdovih, lep je tudi članek o reševanju mladička postovke. V letu 2022 so izvedli zanimiv tabor premične narave, kar pomeni, da so potovali s Krke na otok Krk, taborniške dneve pa so preživljali »brez dražljajev mobilnikov«. Leta 2022 so izvedli tudi tabor za otroke in odrasle v Završnici, ki se ga je udeležilo 60 udeležencev v starosti med 2 in 82 let. Pohvale vredni so zelo obiskani izleti Torkarjev, izleti ob polni luni in izleti Navihancev, zanimiva je tudi akcija 73 vzponov v letu 2023, kolikor je letos staro njihovo društvo. Milena, le tako naprej, gotovo je vloženi trud poplačan s hvaležnostjo bralcev, med katere štejem tudi sebe.

Vladimir Habjan

Šentvid / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

ŠENTVIŠKA KRONIKA

Branko Kopinč

Poleg zimsko-spomladanskega slabega vremena, poletne vročine in neurja, ki je povzročilo neprehodne poti zaradi padlih dreves, pa jesenskega dežja in gradnje razgledne ploščadi pri cerkvi sv. Vida ter posledično zaprtja razgleda na Brežice in brežiško polje, je v vpisnem zvezku zabeleženih 22.857 obiskovalcev, kar je povprečno 62 na dan.

Ko primerjam sedanje število obiskovalcev s tistim v predkoronskem času, ko se je v pisalo čez trideset tisoč pohodnikov, je padec opazen. Še vedno pa velja, da se nekateri dnevi stalni obiskovalci ne vpisujejo redno.

Šentvid pa beleži tudi rekorderje. V letu 2023 se s tem nazivom ponašajo:

- Cinc: 423 vzponov (samo to ime je vpisal šele konec leta, sicer pa je ves čas vpisoval zaporedje vzponov),
- Irena Zagorc: 368,
- Milan Cvetkovič: 367,
- Mimica Barkovič: 363.

Vpisno knjigo pregledal in podatke strnil:
Branko Kopinč

DOBRO JE VEDETI

Članarina v letu 2024

Podrobnosti in ugodnosti, ki jih prinaša članstvo, najdete na spletni strani PZS v poglavju o članarini.

Planinska članarina je veljavna od dneva včlanitve do 31. januarja 2025. Člansko zavarovanje je neprekinjeno veljavno do 31. januarja 2025, če do takrat podaljšate tudi članstvo. Sicer je veljavno le do 31. decembra 2024.

Prispevek 1 € za Sklad planinskih koč je ponovno vključen v članarino.

Kategorija članstva		Članarina 2024
A	polnoletna oseba, aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z največjim obsegom ugodnosti	68,00 €
A/d	družinski popust	61,80 €
B	polnoletna oseba, aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z osnovnim obsegom ugodnosti	32,00 €
B/d	družinski popust	25,80 €
B1	polnoletna oseba, starejša od 65 let z osnovnim obsegom ugodnosti	24,00 €
S+Š	srednješolec ali oseba s statusom študenta do vključno 26. leta starosti z osnovnim obsegom ugodnosti	21,00 €
Š/d	družinski popust	17,00 €
P+O	predšolski ali osnovnošolski otrok in mladostnik	9,00 €
P+O/d	družinski popust	7,20 €
IN	oseba s posebnimi potrebami, brez poslovne sposobnosti	9,00 €
IN/d	družinski popust	7,20 €

ČLANARINO LAHKO PORAVNATE:

- vsak torek od 16.00 do 18.00 na sedežu društva v Brežicah, Cesta bratov Milavcev 18, in sicer v času od 9. 1. 2024 do 30. 4. 2024;
- vsak prvi torek v mesecu od 16.00 do 18.00 na sedežu društva v Brežicah, od 1. 5. 2024 do 30. 9. 2024;
- pri poverjenici **Darinki Suša** vsak torek na izletu – velja za Torkarje;
- **pri mentoricalh** v osnovnih šolah – velja za osnovnošolce in njihove družinske člane;
- **na TR društva SI56 6100-0001-6777-176** (Delavska hranilnica). Pri namenu plačila **nujno** navedite: **članarina 2024**. Napišite tudi vse osebe in vrsto članarine za posameznega člana (na primer: Jan Novak A/d, Metka Novak B/d, Lina Novak P+O/d, Novak S+Š/d).

Dodatne informacije lahko dobite pri **blagajničarki Jožici Dražil**, telefon: **051/810 038** ali e-naslov: **jozica.drazil@gmail.com**.

Pomembno!

Vsi, ki se včlanjujete prvič, se obvezno oglasite v pisarni v času pobiranja članarine ali pa se o plačilu po telefonu dogovorite z blagajničarko. Pri prvem vpisu je namreč potrebno podpisati pristopno izjavo, ki jo moramo evidentirati na PZS.

PLANINSKI VODNIKI

Zbor vodnikov Planinske zveze Slovenije je 11. 12. 2021 sprejel nov pravilnik vodnikov PZS, UO PZS pa podal soglasje na seji 4. 1. 2022. Stopnje usposobljenosti in kompetence niso več označene po kategorijah s črkami (A, B, D...), temveč z oznakama:

- strokovni delavec v športu 1,
- strokovni delavec v športu 2.

V društvu imamo 9 vodnikov 2. stopnje, 6 vodnikov 1. stopnje in 1 vodniško pripravnico.

Zap. št.	Ime in priimek	Strokovni del. v športu	S stopnja – a kategorija	Telefon	E-pošta
1	Anton Hribar	2	B kopenske	041 365 642	tonihribar64@gmail.com
2	Anton Jesenko	2	B kopenske	051 323 335	tone.jesenko@siol.net
3	Franci Kržan	2	B kopenske	041 638 911	stemat@gmail.com
4	Marija Novak	2	B kopenske	040 655 903	novak.mia44@gmail.com
5	Franc Petelinc	2	B kopenske	030 383 577	petelinc@gmail.com
6	Nuša Rožman	2	B kopenske	031 596 162	nusa.rozman@gmail.com
7	Martin Vimpolšek	2	B kopenske	031 132 577	tine.vimpolsek@gmail.com
8	Bojan Jevševar	2	B kopenske	031 373 328	bojanokb@gmail.com
9	Anica Hribar	2	B kopenske	041 662 055	anica.hribar@gmail.com
10	Sara Gregl	1	A	031 422 646	sara.gregl@gmail.com
11	Mojca Šterk	1	A	031 594 315	mojca.sterk1@gmail.com
12	Natalija Vahčič	1	A	041 913 158	natalija.vahcic@gmail.com
13	Matej Mlakar	1	A	068 160 981	matejo104@gmail.com
14	Nadja Ivšič	1	A	031 647 825	nadja.ivsic@gmail.com
15	Leja Lopatič	1 - pripravnica	A	070 267 868	lopaticleja@gmail.com
16	Marko Gramc	1	A	040 870 622	marko.gramc@gmail.com

Program dela 2024

PROGRAM IZLETOV PD BREŽICE

VODNIŠKI ODSEK

JANUAR

Tor, 2. 1.

Novoletni pohod na **Kum**, 1220 m – ZPP, RSPP

M. Novak

lahka snežna tura

Ned, 7. 1.

Bohor, 982 m – srečanje posavskih planincev – ZPP

M. Novak

lahka snežna tura

Sob, 13. 1.

18. pohod Po poti slovenskega tolarja

T. Vimpolšek, I. Godler

lahka snežna tura

Ned, 21. 1.

Veliki Snežnik, 1796 m - RSPP

M. Mlakar, T. Hribar

snežna tura

Sob, 27. 1.

Boč, 978 m – RSPP

M. Gramc, F. Kržan

lahka snežna tura

FEBRUAR

Pet, 2. 2.

ZBOR ČLANOV PD BREŽICE

UO PD

Sob, 3. 2.

Trstelj, 643 m, Kras – RSPP

T. Hribar, F. Petelinc

lahka snežna tura

Ned, 11. 2.

Korada, 812 m, Goriška Brda – RSPP

F. Kržan

lahka snežna tura

Sob, 17. 2.

Lisca, 947 m – ZPP, RSPP

M. Šterk, N. Rožman

lahka snežna tura

Sob, 24., ned., 25. 2.

Visoki Kanin, 2587 m – RSPP, možnost turnega smuka

B. Jevševar, N. Hribar

snežna tura

MAREC

Ned, 3. 3.

Bredič, 694 m iz Kozjega (Bohor)

M. Novak, N. Ivšič

lahka (snežna) tura

Sob, 9. 3.

Završnica, Brezniška peč, 855 m, **Smokuški vrh**, 1122 m

T. Hribar, M. Novak

delno zahtevna tura

Sob, 16. 3.

Slavnik, 1028 m, SPP, **Medvižica**, 1081 m (Čičarija)

T. Hribar, N. Ivšič

lahka snežna tura

Pet, 22. 3.

Čistilna akcija po planinskih poteh

OVGN, O. Kržan

lahka pot

Ned, 24. 3.

39. pohod po Brežiški planinski poti

M. Gramc, T. Vimpolšek

lahka pot

APRIL

Ned, 7. 4.

Korošica, 1808 m, – **Ojstrica**, 2350 m, SPP, možnost turnega smuka

N. Hribar, B. Jevševar

snežna tura

Sob, 13. 4.

Naravovarstveni izlet – **Krakovski gozd**

OVGN, O. Kržan

lahka pot

Ned, 21. 4.

Lepi Vršič – Cima Bella, 1912 m (Karnijske Alpe, Italija)

M. Mlakar

lahka pot

Ned, 28. 4.

Bohinjska Bela – **Galetovec**, 1265 m

N. Ivšič, T. Hribar

lahka pot

MAJ

Sob, 4. 5.

Črno jezero na Pohorju iz Rogle

N. Ivšič, F. Petelinc

lahka pot

Sob, 11. 5.

Kompotela, 1989 m, **Mokrica**, 1853 m

S. Gregl, F. Petelinc

lahka pot

Sob, 18. 5.

Golica, 1835 m, SPP

M. Novak, S. Gregl

lahka pot

Pet, 24., sob., 25. 5.

Monte Lastrone, (s Cime Seppada), **Monte Grappa** (z ogledom ciljnih vzponov na kolesarski dirki Giro d'Italia)

M. Mlakar, M. Gramc

lahka pot

JUNIJ

Sob, 1. 6.

Porezen, 1630 m, SPP

S. Gregl, M. Novak

lahka pot

Ned, 9. 6.

Samarske, 1302 m in **Bele stene**, 1334 m

B. Jevševar, N. Hribar

zahtevna pot

Ned, 9. 6.

Korška soteska, avstrijska Koroška

T. Jesenko in J. Meglič

lahka pot

Sob, 15. 6.

Dan slovenskih planincev

D. Fux

lahka pot

Sob, 22. 6.

Prvi Vogel, 2181 m, **Srednji Vogel**, 2226 m, **Zadnji Vogel**, 2327 m

T. Hribar, M. Mlakar

lahka pot

Sob, 29., ned, 30. 6.

Velebit, 1757 m, Havaška

N. Hribar, B. Jevševar

lahka/zahtevna pot

JULIJ

Sob, 6.–13. 7.

Družinski tabor v Čezsoči

M. Šterk, F. Kržan, F. Petelinc,
M. Novak, N. Rožman

poti vseh težavnosti

Čet, 18., pet., 19. 7.

Žrd, (Monte Sart) 2324 m, **Montaž**, (Jôf di Montasio), 2753 m, Italija

M. Mlakar, T. Hribar

zelo zahtevna pot

Sob, 27. 7., ned, 28. 7.

Vrbanove špice, 2408 m, **Rjavina**, 2532 m, RSPP

M. Gramc, Luka Žvegljč

zelo zahtevna pot

AVGUST

Sob, 3. 8.

Krožna pot po **Fužinskih planinah** iz Planine Blato, 1147 m

L. Lopatič

lahka pot

Čet., 22. 8., pet., 23. 8.	Säuleck , 3086 m, Visoke Ture, Avstrija	M. Mlakar, T. Hribar	lahka/zahtevna pot
Sre, 28. 8., pet., 30. 8.	Tabor za odrasle planince – Dolina Soče	T. Hribar, T. Vimpolšek	lahka pot
SEPTEMBER			
Sob, 31. 8., Ned. 1. 9.	Jalovec , 2645 m – SPP	M. Novak, S. Gregl	zelo zahtevna pot
Sob, 7. 9.	Velika Baba , 2127 m, RSPP in Ledinski vrh , 2108 m	S. Gregl, F. Petelinc, L. Lopatič	lahka pot
Ned, 8. 9.	Pliskina pot na Krasu	T. Jesenko, B. Vukovič	lahka pot
Sob, 14. 9.	Izlet v neznano	S. Gregl, N. Ivšič	lahka pot
Ned, 22. 9.	Kobariški Stol , 1673 m	B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot
Ned, 29. 9.	Naravovarstveni izlet – pot po sledih Vodomca (Cerovo)	OVGN, O. Kržan	lahka pot
OKTOBER			
Ned, 6. 10.	Košutnikov turn , 2133 m	B. Jevševar, L. Lopatič	zelo zahtevna pot
Ned, 13. 10.	Stegovnik , 1692 m	M. Šterk, M. Novak	lahka pot
Sob, 19., ned., 20. 10	Pohod po Poti prijateljstva Snežnik – Snježnik	N. Hribar, B. Jevševar	lahka pot
Sob, 26. 10.	48. Pohod po poteh Brežiške čete iz Pišec	T. Vimpolšek, M. Tokić	lahka pot
NOVEMBER			
Sob, 2. 11.	Košutica ali Ljubeljska Baba, 1968 m	T. Hribar, M. Gramc	zahtevna pot
Ned, 10. 11.	40. Martinov pohod in martinovanje	T. Vimpolšek	lahka pot
Ned, 17. 11.	Hrvaško sredogorje	B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot
Sob, 23. 11.	Šmohor , 784 m – ZPP	M. Gramc, F. Petelinc	lahka pot
DECEMBER			
Ned, 1. 12.	Hrvaško sredogorje	N. Hribar, B. Jevševar	lahka pot
Ned, 8. 12.	Tura za vodnike	T. Hribar	
Sob, 21. 12.	30. nočni pohod na Cirknik, 621 m	M. Gramc, M. Novak, M. Šterk, T. Hribar	lahka snežna tura
Čet, 26. 12.	Pohod na Polom , 790 m, s PD Polom Kostanjevica na Krki	T. Vimpolšek, M. Tokić	lahka snežna tura

Legenda: ZPP - Zasavska planinska pot | SPP - Slovenska planinska pot | RSPP - Razširjena slovenska planinska pot

Cerkljanski hrib / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

Na Mali Košuti s tržiški prijatelji / Foto Malči Meglič

SKUPINA TORKARJI

JANUAR

9. 1.	Špiček
16. 1.	Čatež – Sv. Vid – Gadne
23. 1.	Artiče – Sromlje
30. 1.	Krška vas – Stankovo

FEBRUAR

6. 2.	Jablanca – Bohor
13. 2.	Pust – Osredek
20. 2.	Gadova peč – Planina
27. 2.	Brežice po nasipu – Vrbina

MAREC

5. 3.	Artiče po sadjarski poti
12. 3.	Cerklje – Gazice
19. 3.	Celjski grad (vlak ob 7,00)
26. 3.	Rojstni dnevi

APRIL

2. 4.	Bušeča vas – Stojanski vrh
9. 4.	Lisca po pastirčkovi poti
16. 4.	Malence – Mrzlava vas – Globočice
23. 4.	Loka – Lovrenc (vlak ob 7,00)
30. 4.	Prilipe – vas Cirknik

MAJ

7. 5.	Golovec – Orle (vlak ob 7,00)
14. 5.	Laze – Korička Reber
21. 5.	Jugorje – Gospodična
28. 5.	Resevna (vlak ob 7,00, Danica)

JUNIJ

4. 6.	Globočice – Veliki Cirknik
11. 6.	Istenič – Kojanci
18. 6.	Rojstni dnevi – za Krko

SEPTEMBER

3. 9.	Špiček
10. 9.	Brestanica – Grmada (vlak ob 7,00)
17. 9.	Bizeljski grad – Pečine
24. 9.	Rojstni dnevi

OKTOBER

1. 10.	Prilipe – Bukovina
8. 10.	Globočice – Stojdraga
15. 10.	Sromlje – Orlica
22. 10.	Veliki Cirknik – kostanjev piknik
29. 10.	Šutna – Planina

NOVEMBER

5. 11.	Pečice – Podsreda
12. 11.	Kraški rob, avtobus
19. 11.	Velika Dolina – Perišče
26. 11.	Čatež – Dobeno – Prilipe

DECEMBER

3. 12.	Dečno selo – Sv. Jernej
10. 12.	Kapele – Jovsi
17. 12.	Zaključni pohod – rojstni dnevi

Proti Košuti s tržiški prijatelji / Foto Malči Meglič

SKUPINA NAVIHANCI

JANUAR

10. 1.	Potepanje po Sromeljskem
24. 1.	Po bizeljskih gričih

FEBRUAR

7. 2.	Zasavska Sv. Gora (iz Zagorja)
21. 2.	Samoborkso gorje

MAREC

6. 3.	Sljeme (iz Zagreba)
20. 3.	Sinji vrh

APRIL

3. 4.	Šmarna gora
17.–18. 4.	Po Haloški poti
24. 4.	Mirna gora

MAJ

8. 5.	Medvedov pohod
22. 5.	Bevkov vrh – Ermanovec

JUNIJ

5.–6. 6.	Dve etapi Julijane
19. 6.	Špiček

SEPTEMBER

11.–12. 9.	Dve etapi Julijane
25. 9.	Socerb – Ankaran

OKTOBER

9. 10.	Laško – Celjska koč – Celje
23. 10.	Gore – Kopitnik

NOVEMBER

6. 11.	Velika planina
20. 11.	Lisca čez Zajčjo goro

DECEMBER

4. 12.	Kal – Mrzlica
18. 12.	Veliki Cirknik

Foto Mladinski odsek PD Brežice

IZLETI, TABORI IN DRUGA DEJAVNOST MDO

Datum	Izlet, dejavnost	Vodijo
26. januar	Čajanka in orientacija, OŠ Cerklje ob Krki	Mojca Šterk in mentorice
17. februar	Lisca	Mojca Šterk, Nuša Rožman
21. marec 24. marec	Čistilna akcija, okolica Artič Brežiška PP	Natalija Vahčič in mentorice
12.–13. april	Dvodnevni izlet	Natalija Vahčič
18. maj 25. maj	Golica Srečanje mladih planincev, Kum	Sara Gregl in mentorice mentorice
15. junij	Dan planinskih doživetij	mentorice
26.–29. junij	Otroški tabor Celjska koč	Natalija Vahčič z ekipo
16.–13. julij	Družinski planinski tabor Čezsoča	Mojca Šterk z ekipo
14. sept.	Izlet v neznano	Sara Gregl in mentorice
26. oktober	Sv. Rok nad Sevnico	Natalija Vahčič
21. december	Nočni pohod na Cirknik	Mojca Šterk

Koordinatorke za izlete so:

OŠ Artiče, Natalija Vahčič, 041 913 158

OŠ Cerklje ob Krki, Mojca Šterk, 031 594 315

OŠ Dobova, Simona Bortek, 040 626 411

Markiranje terase pohoda Po poteh Brežiške čete 2023 / Foto Meho Tokić

ODSEK MARKACISTI

- vzdrževanje naših planinskih poti s poudarkom na Zasavski planinski poti od Bizeljskega do gradu Podsreda,
- udeležba na zboru markacistov MDO zasavskih in posavskih društev,
- udeležba na tradicionalni pomladni čistilni akciji PD Brežice,
- oznaka trase pohoda Po poti Brežiške čete (Pišce),
- v sodelovanju s HPD Japetič – Samobor urediti pot od Velikega Cirnika do Stojdrage in Globočič,
- izpeljati registracijo povezovalne poti na Veliki vrh (Tolar) v evidenco planinskih poti PZS,
- promovirati delo markacistov in pridobiti nove člane v OM.

Rdeče in belo / Foto Mira Kofler

ODSEK ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

- čistilna akcija
- naravovarstvena izleta v Krakovski gozd in Po sledih vodomca

Akcija 73 vzponov: KOL'K'R VZPONOV TOL'KO LET ...

Bojan Jevševar

Vse člane vabimo, da se vključite v akcijo in v letu 2024 opravite 74 vzponov. Pravila ostajajo enaka:

- registrirate se s kratkim sporočilom, tako da sporočite le ime in priimek po telefonski številki 031 37 33 28,
- prve dni v vsakem mesecu sporočite število vzponov, ki ste jih opravili v minulem mesecu. Ta podatek je pomemben zaradi objave mesečne evidence na spletni strani društva (info@pdbrezice.si).

FINANČNI NAČRT ZA LETO 2024

PRIHODKI

1. Prihodki od članarin	7.500,00
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	5.200,00
3. Prispevki udeležencev tabora	12.000,00
4. Donacije	700,00
5. Sponzorska sredstva	2.000,00
6. Drugi prihodki	2.000,00

PRIHODKI SKUPAJ 29.400,00 EUR

ODHODKI

1. Plačilo članarine in izkaznic PZS	3.500,00
2. Izobraževanje planinskega kadra	1.500,00
3. Stroški planinskega taborjenja	13.500,00
4. Stroški vodnikov za vodenje izletov	1.500,00
5. Kilometrina članov PD	500,00
6. Najemnina poslovnega prostora	240,00
7. Stroški za delovanje društva	2.000,00
8. Stroški banke za vodenje računa	250,00
9. Telefonija in internet	140,00
10. Priprava in oblikovanje Planinskih utrinkov	2.000,00
11. Drugi materialni stroški	3.000,00
12. Nakup opreme	1.270,00

ODHODKI SKUPAJ 29.400,00 EUR

Upravni odbor
Planinskega društva Brežice

Prijazna planinska zahvala vsem, ki podpirate naše delo.

TISK BREZ OMEJITEV. VIKOM.SI

Planinski utrinki 2024
Glasilo Planinskega društva Brežice

Planinsko društvo Brežice
Cesta bratov Milavcev 18, 8250 Brežice

Urednica: Milena Jesenko
Člani uredniškega odbora: Anica Hribar, Mojca Šterk
Jezikovni pregled: Milena Jesenko
Slika na naslovnici: Proti Kaninu / Foto Martin Gramc
Slika na zadnji strani: Bistrica / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič
Oblikovanje in prelom: Vikom, Mojca Libenšek s.p.
Tisk: Vikom, Mojca Libenšek s.p.
Naklada: 220 izvodov

Glasilo je brezplačno. Delo uredniškega odbora, jezikovni pregled in fotografije niso honorirani. Oblikovanje in tisk sofinancirajo donatorji in sponzorji.

